

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 48 • nr. 6 • juni 2012 • €1,75 • www.sp.nl

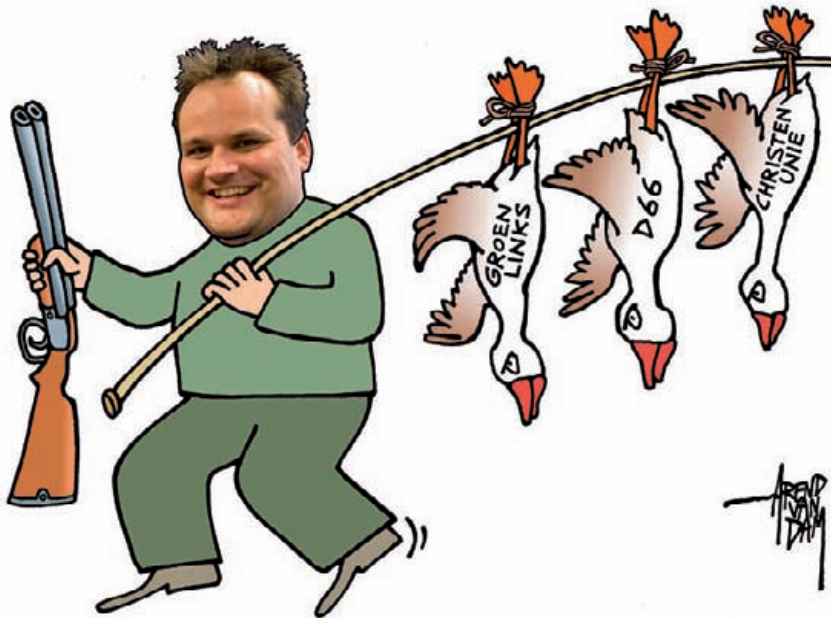

DE LIJSTTREKKER

XVIII CONGRES BREDA: 1 VOOR ALLEN!

DUURZAME STROOM: LANGE NEUS NAAR ENERGIEREUZEN

Arend van Dam

de jager... ...en zijn prooi

NIEUWE SPECIAALREEKS-BOEKJES

Aan de speciaalreeks zijn twee nieuwe titels toegevoegd: *Europa in crisis* en *PVV: gedogen tegen welke prijs?* U kunt zich abonneren op de reeks: dan ontvangt u voor 10 euro vier boekjes.

 Kijk op www.sp.nl/shop onder 'boeken'

★ ROOD

jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

MELD JE AAN VOOR HET ROOD CAMPAGNETEAM!

Op zondag 20 mei kwamen ROOD-leden uit het hele land bijeen in het gloednieuwe SP partijkantoor in Amersfoort om een nieuw bestuur te kiezen. De leden kozen Lieke Smits als nieuwe voorzitter. De andere bestuursleden die gekozen werden zijn Mathijs ten Broeke, Michelle Foolen, Mark Lieveisse Adriaanse en Marc Smits. Lieke Smits: 'ROOD zal aan alle jongeren met een

links hart laten zien dat een grote SP noodzakelijk is voor een sociale samenleving. En we gaan zorgen dat de SP de grootste partij wordt op 12 september!' Ben jij ook ROOD-lid en wil je een bijdrage leveren aan de campagne? Meld je dan vooral aan voor het landelijke ROOD campagneteam! Het campagneteam zal de komende maanden verschillende plekken in Nederland

bezoeken om ludieke campagne-acties op te zetten en jongeren enthousiast te maken voor de SP. Je kunt je aanmelden door een mailtje te sturen naar rood@sp.nl.

 rood.sp.nl

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Jola van Dijk,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Antoni Gracia, Robert de Klerk,
Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Javier Cornelissen, Matthias van Hunnik,
Niels Jongerius, Suzanne van de Kerk,
Roy Kuis, Andre Muller, Sander van Oor-
spronk, Anouk Pross, Bas Stoffelsen

Foto cover
Suzanne van de Kerk

Illustraties
Arend van Dam, Marc Kolle, Wim
Stevenhagen, Kees Willemen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

**Abonnementen- en
ledenadministratie**
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

**De Tribune in
gesproken vorm**
Belangstellenden voor
de Tribune op cd kunnen
contact opnemen
met de SP-administratie.

IN DIT NUMMER

Emile Roemer

Vol vertrouwen

6

Duurzame energie

Dat doen we zelf wel

16

Gezinsbijstand: uitstel of afstel?

'Onzekerheid net zo erg als
de maatregel zelf'

20

Kunduz-akkoord

Economie op slot, kans in Brussel
verspeeld

24

XVIII Congres

'Wordt het socialer of liberaler?'

27

- 4 Actueel: Jongeren van SP, GroenLinks en PvdA willen het groen en sociaal
- 15 Uitgelicht: Opzij Merkozy
- 23 Ewout Irrgang niet terug in Tweede Kamer
- 26 LinksVoor: Els van Eck voert actie met telefoon en typemachine

10, 11, 12, 13, 14 Nieuws 30 Puzzel 31 Brieven
32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

Drukke dagen

Het zijn drukke dagen die voor ons liggen. Eerst het EK voetbal, dan de Tour de France en vervolgens de Olympische Spelen. En ergens tussendoor ook nog op vakantie! Voor mij als vers herkozen lijsttrekker (iedereen daarvoor nog hartelijk bedankt!) komt daar ook nog de voorbereiding op de vervroegde verkiezingen van 12 september bij. En u als SP-lid zal het er zeker ook druk mee krijgen. Dat maakt het leven voor mij weer een stuk gemakkelijker. Geen enkele andere lijsttrekker kan rekenen op zoveel enthousiaste partijgenoten die bereid zijn om zich het vuur uit de sloffen te lopen om het best mogelijke resultaat te halen op de dag dat de stembussen open gaan. De vooruitzichten zijn goed – maar alleen de uitslag telt echt. Wat mijn leven in deze drukke tijd ook vergemakkelijkt is het besef dat we een buitengewoon eensgezinde partij zijn. Op ons partijcongres in Breda hebben we op 2 juni onze koers voor de komende tijd bepaald. En nu is onze hele partij aan de slag om een optimistisch én realistisch verkiezingsprogramma op te stellen. 'Nieuw vertrouwen' noemen we het.

Precies daaraan heeft het de afgelopen jaren ontbroken, met een regering die zich niet naast maar tegenover de mensen opstelt. Ons verkiezingsprogramma stellen we trouwens definitief vast op 30 juni, in Den Bosch. Dan hebben we dus wéér een partijcongres. Daar beslissen we ook welke kandidaten op onze lijst komen. Ik weet nu al dat we met een geweldig team de verkiezingen en daarna de Kamer in gaan. En, als alles goed gaat, ook in de regering. Als de kiezers op 12 september gaan voor sociaal in plaats van liberaal, dan krijgen we een wisseling van de wacht op het Binnenhof. Ik ben bereid mijn verantwoordelijkheid te nemen – zoals ik weet dat u de uwe zult nemen. Samen maken we er een geweldige zomercampagne van! Hebt u nog ideeën of tips? Laat het me weten!

Emile Roemer
fractievoorzitter SP

LINKSE JONGEREN SAMEN IN DE AANVAL

De jongeren van DWARS (GroenLinks), de Jonge Socialisten (PvdA) en ROOD (SP) kijken naar de toekomst. Samen hebben ze een manifest gepresenteerd om te breken met de rechtse boekhoudersmentaliteit: 'Als de moederpartijen daarvoor niet de handen ineenslaan, dan doen wij het wel.'

Lieke Smits is eind mei gekozen tot voorzitter van ROOD, jong in de SP. Zij kon meteen aan de bak met dit manifest. Is het net als het Kattenbakakkoord even in een paar dagen in elkaar geflanst? Smits: 'Nee hoor, mijn voorganger Leon Botter was hier al lang mee bezig. Links is altijd verdeeld geweest en krijgt daardoor veel minder voor elkaar dan rechts. Wij roepen onze

moederpartijen dan ook op om eens naar de onderlinge overeenkomsten te kijken.' Het manifest is ook precies dat: een poging helder te krijgen waar GroenLinks, PvdA en SP het over eens zijn. Smits: 'We verzetten ons tegen de partijen die de begrotingsdiscipline boven alles stellen, zelfs boven een visie op waar de samenleving naartoe moet. En juist in die visie zijn er grote

overeenkomsten tussen de drie linkse partijen.' Dat er ook wel eens grote verschillen zijn, erkent Smits. Maar ze wil het daar nu niet over hebben: 'Het is ook geen oproep om te fuseren, maar om een keer uit de verdediging tegen rechtse bezuinigingsdrift te stappen en in de aanval te gaan.'

Smits vindt het logisch dat de jongeren van D66 niet meedoen: 'Natuurlijk willen we zoveel mogelijk jongeren betrekken, maar de standpunten van de Jonge Democraten liggen op belangrijk punten zo ver af van ons, dat je dan een heel slap manifest zou krijgen.'

Zo'n vijf jaar geleden is het ook al eens geprobeerd: met het Pepermanifest. Dat is dus weinig succesvol geweest. Waarom zou deze poging wel slagen? Smits: 'De situ-

creëren. Over duurzaamheid gesproken: de overheid moet duurzame productie stimuleren, de bio-industrie aan banden leggen en de ecologische hoofdstructuur volledig uitvoeren.'

Uit het manifest: 'Op de lange termijn leiden deze plannen tot een hogere welvaart voor iedereen en gezonde staatsfinanciën. Want investeren in onderwijs levert meer op dan bezuinigen, voorkomen is goedkoper dan genezen, armoede werkt niet en alleen duurzame groei is echte groei.' Smits wil nogmaals benadrukken dat de jongeren willen dat de aandacht uitgaat naar de toekomst, en niet naar boekhoudkundige cijfertjes: 'Bijvoorbeeld die heilige 3 procent begrotingstekort uit het Kunduz-akkoord. De partijen die daaraan mee hebben gedaan hebben zich neergelegd bij die regel. Als het moet dan moet het maar, lijkt hun houding te zijn. De jongeren willen die houding niet meer zien bij de linkse partijen.' Valt bij ROOD de visie sterk samen met die van de SP, de jongeren van DWARS hebben dus nog werk te doen in GroenLinks, dat vooral trots is op het akkoord dat aan de 3-procentsregel voldoet. DWARS krijgt zo de kans zijn naam waar te maken.

Op de vraag of dit manifest het antwoord is op de G500 – de jongeren die de middenpartijen willen infiltreren en reclames willen maken om zo de verkiezingen te beïnvloeden – is Smits duidelijk: 'Nee. We waren hier al mee bezig lang voordat de G500 in het nieuws kwam. We vinden het fantastisch dat jongeren actief worden en zich gaan bemoeien met de politiek. G500 zegt in het 'landsbelang' te handelen, maar is onduidelijk over welke visie ze dan op dat belang hebben. Hun agenda komt sterk overeen met die van D66; dat blijkt ook wel uit de steun van D66-leider Pechtold voor hun project. Ik kan me niet vinden in hun methoden – infiltratie en reclamecampagnes die doen denken aan die van de Super PAC's in de VS, die met veel geld keiharde reclames maken en zogenaamd onafhankelijk zijn. De jongeren van DWARS, Jonge Socialisten en ROOD bekennen wel kleur en mengen zich in de discussie zonder invloed te willen kopen.' SP-leider Roemer heeft inmiddels positief gereageerd op het initiatief: 'Onze jongeren laten zien dat er op 12 september echt wat te kiezen valt. Ik zie er naar uit.'

tekst en foto Diederik Olders

Het manifest is hier te vinden: sp.nl/9z5tg

COLUMN

Is beschaving finer?

Ooit was ik in het concentratiekamp Buchenwald. Dit kamp, waar veel (politieke) gevangenen zijn vermoord, ligt slechts een paar kilometer van de beroemde Duitse stad Weimar, de stad van Goethe, Schiller en Bauhaus. Ik stelde me toen de vraag die velen zich ooit hebben gesteld: hoe heeft het kunnen gebeuren dat een beschaafd volk kon vervallen tot massamoord?

Onlangs was ik een paar dagen in de Zuid-Poolse stad Krakau. Was het vroeger een smerige plek waar je niet wilde zijn, nadat er een einde kwam aan de vervuulende, zware industrie in de omgeving is de stad opgeknapt. Krakau is nu niet minder dan een parel. De meeste indruk maakten het Marktplaatsplein, een van de mooiste pleinen van Europa, en het vijftiende-eeuwse Collegium Maius.

Enkele tientallen kilometers ten westen van Krakau ligt het concentratiekamp Auschwitz. Op de landkaart zult u die naam niet of slechts tussen haakjes aantreffen. De naam van deze voormalige kazerne van het Poolse leger is bedacht door de Duitse bezetter. Ook in dit kamp – net als in het iets verderop gelegen en veel grotere Birkenau – hebben onbeschrijflijke schanddaden van een enorme omvang plaatsgevonden; ook hier de nabijheid van een mooie en voorname stad met het dieptepunt van de menselijke geschiedenis om de hoek.

Is beschaving dan inderdaad niets meer dan een laagje finer? Schuilt er in ons allemaal een beul? Ik vrees van wel. De geschiedenis herhaalt zich niet, maar er valt wel iets van de geschiedenis te leren. We moeten achterstelling voorkomen en, waar aanwezig, bestrijden. Hoop en een goede toekomstverwachting zijn voor elk mens, elk volk, van wezensbelang. We moeten alert zijn op ideeën die strijdig zijn met de fundamentele gelijkwaardigheid van mensen. En, we moeten ons de belangrijke vragen blijven stellen; argeloosheid en lethargie zijn daar niet mee te verenigen.

Jan Marijnissen

Lieke Smits: 'Over links maakt ons sterker.'

atie is nu echt anders. We weten dat onze SP-fractievoorzitters altijd hebben gepleit voor samenwerking. Maar nu is er zowel in de PvdA als in GroenLinks een discussie gaande over de richting die ze op moeten. Ons manifest draagt bij aan die discussie. We hopen te laten zien dat 'over links' ons sterker maakt en de kans groter maakt dat de dingen die onze moederpartijen écht willen ook gebeuren.' En wat is dat dan? Smits somt op: 'Stop bezuinigingen op het hoger onderwijs, behoud het speciaal onderwijs. Voor de zorg geen verdere samenwerking, meer aandacht voor preventie en een solide basispakket. Behoud van de sociale werkvoorziening; werklozen krijgen hulp bij het vinden van werk, investeren in de duurzaamheidssector om banen te

foto Suzanne van de Kerk

SP-LIJSTTREKKER EMILE ROEMER

‘NIEUW VERTROUWEN IN DE SAMENLEVING, IN DE ECONOMIE ÉN IN DE POLITIEK’

We hebben enerverende weken achter de rug. Het kabinet-Rutte is gevallen. Er zijn verkiezingen uitgeschreven. Er is een Kunduz-akkoord gesloten. En de SP blijft het goed doen in de peilingen. En met de campagne in aantocht heeft het XVIII Congres van de SP op 2 juni Emile Roemer gekozen als lijsttrekker.

› Was je verbaasd dat VVD, CDA en PVV er niet uit kwamen in het Catshuis?

‘Verbaasd niet echt. Het was vanaf het begin duidelijk dat het geen huwelijk uit pure liefde was. Ik denk dat iedereen er rekening mee hield dat de zaak een keer kon klappen. Wilders heeft een afweging gemaakt: kan ik nóg meer sociale verslechtingen nog uitleggen? Blijkbaar niet. Daarom is het prima dat hij de stekker eruit trekt.’

› Jij pleitte meteen voor snelle verkiezingen, liefst nog vóór de zomer. Waarom?

‘Er is genoeg tijd verloren gegaan dankzij deze gedoogconstructie. Het land is in crisis maar ondertussen zat Nederland te kijken naar een coalitie die zich zeven weken had opgesloten. Ik zie vervolgens in het gedoe rondom de Kunduz-coalitie een bevestiging dat we beter nog voor de vakantie verkiezingen hadden kunnen houden. Er is een akkoord, maar dat is vooral een briefje voor Brussel. Alle Kunduz-partijen proberen er nu alweer onderuit te komen. Dat scheidt dus geen vertrouwen maar juist meer onzekerheid. Niemand weet precies welke maatregelen nu écht genomen gaan worden.

Daarom had ik liever snel verkiezingen gehad. Dan had de kiezer richting kunnen geven aan de nieuwe koers voor Nederland. Maar goed, het is 12 september geworden. Het is niet anders.’

› De SP deed niet mee aan het Kunduz-akkoord. Vond je het jammer dat je niet mocht meehelpen ‘het land te redden’, zoals dat in de media gebracht werd?

‘Het was overduidelijk dat de SP niet nodig was voor een meerderheid. D66, Christen-Unie en GroenLinks waren blijkbaar bereid om CDA en VVD uit de brand te helpen. Ik vind het niet erg om daar niet onder te staan. Als je het akkoord goed bekijkt dan zie je dat het voor een groot deel voortborduurt op het beleid van Rutte. Natuurlijk ben ik blij dat enkele slechte maatregelen deels worden teruggedraaid. Maar uiteindelijk moet je kijken naar het totaalpakket en dat ziet er niet goed uit. De economie wordt verder richting afgrond geduwd en mensen krijgen niet de zekerheid en het vertrouwen dat juist nu zo hard nodig is. Kijk naar de reiskosten, de btw-verhoging, het eigen risico en het liggeld in ziekenhuizen. Allemaal

maatregelen waardoor mensen keihard in de portemonnee worden geraakt. Dat is geen manier om het vertrouwen te herstellen.’

› Al snel doopte je het tot het kattenbakakkoord. Waarom?

‘Ha, dat was eigenlijk een geintje. Maar wel één met een serieuze ondertoon. Ik zag het akkoord al in de kattenbak liggen op 13 september. Het lijkt erop dat ik daarin gelijk krijg. Geen enkele van de Kunduz-partijen lijkt echt blij met dit akkoord. Brussel moest een briefje krijgen, het gezicht van Rutte moest worden gered. Maar kijk maar eens goed naar het gezicht van Stef Blok als hij over dit akkoord praat. Daaraan kun je zien: als het aan de VVD ligt blijft er na 12 september weinig heel van dit akkoord. Daarmee verliest het dus aan waarde, geen enkele partij wil echt dat deze voorstellen in zijn totaal uitgevoerd worden. Dat maakt het extra kwalijk, het akkoord zorgt namelijk wel voor veel onzekerheid en wantrouwen onder mensen.’

› Wat zijn de goede dingen ten opzichte van de plannen die voorlagen in het Cats-

foto's Suzanne van de Kerk

‘Niet omwille van een cijfertje domme maatregelen nemen’

huis? En wat vind je de grootste misser?
 ‘Ik vind het geweldig dat belangrijke bezuinigingen van het kabinet geschrapt zijn. Neem de gezinsbijstand of de bezuinigingen op het speciaal onderwijs. Ik ben blij dat die niet doorgaan, dat is echt belangrijk voor mensen. Waar Kunduz echt de plank

misslaat is bij de enorme verhogingen van de btw, het eigen risico voor zorg en het belasten van de reiskostenvergoeding. Dat gaat mensen zo diep in de portemonnee raken dat de economie echt afgeremd wordt. Wat mij betreft is economische groei de beste weg uit de crisis. Dat betekent dat je

niet de economie in 2013 gaat kapotbezuinigen maar dat je zorgt dat je die economie juist stimuleert. Kijk hoe de bouw op slot zit en hoeveel werklozen er maandelijks bij komen. En dat zeggen wij niet alleen, dat zegt ook het Centraal Plan Bureau, ook het Internationaal Monetair Fonds en ook

‘Na vier jaar SP in de regering zal een einde komen aan de groeiende kloof tussen arm en rijk’

alle verstandige economen die snappen dat je een kwetsbaar plantje eerst water moet geven en niet met een grote heggenschaar kapot moet snoeien.’

› Er werd eerst heel positief gereageerd op het akkoord, na een paar weken is dat omgeslagen. Kun je dat verklaren?

‘Zeker, na anderhalf jaar gesteggel tussen VVD, CDA en de PVV waren mensen blij dat ‘Den Haag’ eindelijk eens spijkers met koppen ging slaan. Totdat natuurlijk de details van het akkoord duidelijk werden. Dan zie je dat het geen moedige besluiten zijn maar stevige verhogingen zoals de btw en het eigen risico voor zorg. Dan is de euforie natuurlijk snel voorbij.’

› Moet volgens jou ook die 3 procent begrotingstekort de basis van een akkoord zijn, bijvoorbeeld in aanloop naar de verkiezingen?

‘Het is heel onverstandig om enkel en alleen omwille van een cijfertje heel domme maatregelen te nemen. Laat ik voorop stellen, ook wij zorgen dat de begroting op orde komt, maar dat doen we wel in een verstandig tempo. Nu keihard bezuinigen zal de nekslag voor de economie zijn. Je moet juist groei stimuleren om te zorgen dat je sneller uit het dal komt. Daarom pleit de SP ook niet alleen voor verstandige besparingen maar ook voor een stimuleringspakket om bijvoorbeeld de bouw uit het slop te trekken.’

› De jongerenorganisaties van GroenLinks, PvdA en SP hebben hun moederpartijen opgeroepen de handen ineen te slaan. Kun je je daarin vinden?

‘Ik ben enorm trots op onze jongeren. Zij tonen lef door zich heel duidelijk uit te spreken voor meer samenwerking op links. We moeten een sociale uitweg uit de crisis zoeken, daarin moeten we samen optrekken. Ik vind het geweldig dat de jongeren zich daar zo nadrukkelijk voor uitspreken. Dat is ook een goed signaal aan de kiezers. Een stem op een van deze partijen kan een stem voor een sociaal alternatief zijn. Dat is een uitstekende boodschap, maar dan mogen GroenLinks en de PvdA zich nog wel wat nadrukkelijker voor samenwerking uitspreken. Zolang een stem op een van deze partijen een indirecte stem op de VVD kan zijn, verdwijnt het wenkend perspectief als sneeuw voor de zon.’

En het hoge woord is eruit: je wilt premier worden, toch?

‘Tja, ik geef maar gewoon antwoord op vragen die journalisten mij stellen. Ik moet eerlijk zeggen dat ik met die vraag niet echt bezig ben. Ik heb geen persoonlijke ambitie, ik heb politieke ambities! Ik heb een grote ambitie om van de SP de grootste partij te maken zodat we Nederland menselijker en socialer kunnen maken.’

› Hoe ziet het land er na vier jaar SP-kabinet uit?

‘Dertig jaar neoliberalisme heeft een groot gat geslagen in onze samenleving. Ook de SP zal concessies moeten doen als we eenmaal gaan regeren. Het gaat erom wat we binnenhalen. Ik zie een concessie niet als een nederlaag maar als een pluspunt. Ik maak graag de vergelijking met een olietanker op zee. Een ruk aan het roer doet de tanker niet direct omdraaien. Mijn koers is er een van de lange adem. We draaien het roer een paar graden naar links, maar let op: dan komt het schip uiteindelijk wel in een heel andere haven terecht.’

Het eerste wat we wat mij betreft gaan doen is de armoede onder kinderen bestrijden. Ik vind het namelijk niet uit te leggen dat in een rijk land als Nederland nog steeds zoveel kinderen onder de armoedegrens leven. Zij worden in hun kinderjaren op een achterstand gezet die ze hun leven lang niet meer inhalen. Dat doet mij pijn en dat wil ik als eerste aanpakken. Na vier jaar SP in de regering zal in ieder geval een einde komen aan de groeiende kloof tussen arm en rijk, maar het zal hard werken worden om een begin te maken met ons sociale alternatief voor Nederland.’

› Wat vind je van de adviezen van de Europese Commissie aan Nederland? Met adviezen als het aanpakken van hypotheekrente-af trek en de economie stimuleren kun je toch wel blij zijn?

‘Je bent misschien geneigd blij te zijn als Brussel zich positief uitsprekt over voorstellen die de SP al jaren doet. Maar we moeten hier zuiver in zijn. Hoe wij de hypotheekrenteaf trek organiseren is een zaak van onszelf. Ik weet nog dat Brussel vorig jaar, in een vergelijkbaar rapport, ons de kilometerheffing tegen de files wilde op-

dringen. En volgend jaar willen ze misschien onze pensioenen aanpakken en het jaar daarna onze zorg. Dat vind ik geen goede zaak. Ik ben niet alleen een socialist maar vooral ook een democraat. Over belangrijke zaken als zorg, werk en inkomen kunnen we in Nederland prima zelf afspraken maken, ofwel: daar gaan wij zelf over.’

› Waar gaan de verkiezingen over, denk je?

‘De verkiezingen zullen gaan over de vraag hoe we uit de crisis willen komen. Het recept van de Kunduz-partijen kennen we inmiddels. Ik zeg dat we het vertrouwen moeten herstellen. Daarmee bedoel ik dat we de economie moeten stimuleren zodat er minder banen verloren gaan. We kunnen Rutte niet persoonlijk verantwoordelijk stellen voor de hele economische crisis, maar ik hou hem wel verantwoordelijk voor het neerslaan van de hoop op verbetering. Dat alternatief wil ik de mensen bieden. Nieuw vertrouwen in de samenleving, in de economie én in de politiek.’

› Heb je er zin in?

‘Ik heb er heel veel zin in. Ik smul van het enthousiasme dat ik onder onze leden proef. Iedereen voelt aan dat het voor de SP extreem belangrijke tijden zijn. Dit kan zomaar eens het moment worden waarop wij tot de grootste partijen van Nederland gaan behoren. Dit kan ook hét moment worden waarop wij gaan regeren. De SP is daar klaar voor, daarover hoeven we niet bescheiden te zijn. We hebben de ideeën, we hebben de mensen en we hebben het zelfvertrouwen. We gaan knallen deze campagne, samen de schouders eronder zetten en samen ervoor zorgen dat we een fantastisch resultaat neerzetten op 12 september.’

Ik zeg tegen onze leden, die net als ik die andere koers willen: doe mee. Dit is het moment om je aan te sluiten bij de campagne. Neem contact op met je lokale afdeling om te kijken wat je kunt doen. Kijk om je heen en overtuig die twijfelende familieleden of vrienden om nu lid te worden van onze partij. Het is een bijzondere tijd: we moeten nu de basis versterken en ons opwerken naar de top. Dat kost veel tijd en energie, maar we zijn met velen. Samen kunnen we deze strijd gaan winnen, daar heb ik alle vertrouwen in!’

tekst Diederik Olders

> VAART ACHTER SPOORVERDUBBELING MAASLIJN

'Dat is zeker de intercity', grapte een Gennepse SP'er toen een overvolle stoptrein op station Mook-Molenhoek gewoon doorreed. Op de Maaslijn tussen Nijmegen en Roermond, waar uitsluitend stoptreinen rijden, gebeurt dat wel vaker.

In de spits zitten de treinen soms zo vol, dat er eenvoudigweg niemand meer bij kan. Twee dagen postten SP'ers van alle afdelingen aan de Maaslijn in samenwerking met de Statenfracties van Limburg, Gelderland en Noord-Brabant (de provincies die de Maaslijn doorkruist) op de stations om treinreizigers te vragen naar hun ervaringen. Het gebrek aan zitplaatsen in de spits bleek hun de grootste doorn in het oog. Door de extra tijd die het reizigers kost om zich te proberen een overvolle trein binnen te wurmen ontstaan niet zelden vertragingen. Als gevolg daarvan moeten treinen in tegengestelde richting wachten, want de Maaslijn is grotendeels enkelsporig. Het resultaat is een sneeuw-baleffect van vertragingen op het hele

foto Rob Janssen

traject, dat de laatste jaren qua reizigers-aantallen een flinke groei heeft doorgemaakt. Al tientallen jaren wordt er gepraat over spoorverdubbeling op de Maaslijn. Tot nu

toe gebeurde er niets. Met de enquête-resultaten in de hand wil de SP in genoemde provincies vaart gaan zetten achter dubbelspoor en capaciteitsuitbreiding tussen Nijmegen en Roermond.

> BRIEVENBUS BINNEN

foto Ronald Housmans

Ouderen in Echt-Susteren weten wat actievoeren is. Het ontbreken van belangrijke voorzieningen in de wijk 't Thaal was de ouderen al lang een doorn in het oog. Voor het posten van een brief moesten ze veel te ver lopen en er was ook geen bushalte in de wijk. Samen met de plaatselijke SP-afdeling startten ze een actie om bus en brievenbus de wijk in te krijgen. De wijkbewoners stuurden massaal wenskaarten naar de wethouder. Die kon met alle aandacht niets anders dan toegeven dat

het ontbreken van de voorzieningen toch een beetje gek was. En het eerste succes is binnen: er is een brievenbus geplaatst. Dit werd gevierd door de bewoners met nóg een briefkaartenactie; de bedankkaartjes werden in de glimmende nieuwe brievenbus gestopt. De bushalte heeft wat meer voeten in de aarde, maar ook daarover worden gesprekken gevoerd. Dit is een van de succesvolle acties waardoor de SP'ers in Echt-Susteren sinds maart officieel 'SP afdeling in oprichting' zijn.

foto Sander van Oorspronk

> AMSTERDAM TEKENT CODE SCHOONMAKERS

Amsterdams SP-gemeenteraadslid Maureen van der Pligt heeft samen met GroenLinks voorgesteld dat de gemeente Amsterdam de Code Verantwoord Marktgedrag ondertekent. Met resultaat: de gemeente Amsterdam zal bij de nieuwe aanbesteding de voorwaarden die in die Code worden gesteld opnemen in de contracten met schoonmaakbedrijven. Van der Pligt: 'Alleen bedrijven die aan deze criteria voldoen komen nog in aanmerking om het schoonmaakwerk voor de gemeente uit te voeren. Dit betekent dat er niet alleen naar de prijs gekeken wordt maar dat schoonmakers fatsoenlijk betaald krijgen en goede arbeidsvoorwaarden hebben. Dat verdienen ze!'

foto Liesbeth Hoogenboom

Team SP na een nacht wandelen.

> TEAM SP: 40 KM EN 18.874 EURO

In de nacht van 17 op 18 juni liep een team van 38 SP'ers uit heel het land samen met zo'n duizend andere deelnemers de Nacht van de Vluchteling. De SP haalde 18.874 euro op voor het goede doel: hulp aan ondervoede kinderen in vluchtelingenkampen. SP-Tweede Kamerlid Sharon Gesthuizen was teamcaptain. In het SP-team liep onder andere SP-senator Eric Smaling mee. Hij bezocht vorig jaar samen met Emile Roemer het vluchtelingenkamp Dadaab in Kenia. Smaling haalde met een bedrag van 5.240 euro persoonlijk één van de hoogste sponsorbedragen van alle deelnemers op. In totaal liep het SP-team 10 procent van het totaalbedrag van de actie bij elkaar.

> POST TER APEL

Onderstaande brief ontvingen SP-partijsecretaris Hans van Heijningen en SP-senator Tiny Kox. De tekst is met toestemming van de schrijver overgenomen.

Beste Hans en Tiny,

Met deze brief willen wij de SP in het bijzonder bedanken voor de inzet voor asielzoekers in Ter Apel. Het Iraakse Platform Nederland heeft de fracties van partijen benaderd om een oplossing te vinden voor deze mensen; niet zozeer een verblijfsvergunning maar het ging er meer om dat deze mensen op een menswaardige manier worden behandeld zolang ze in Nederland verblijven.

De SP (zoals wij gewend zijn) heeft deze zaak opgepakt en zich ingezet voor deze mensen, een spoeddebat aangevraagd samen met PvdA en volgens mij GroenLinks. Dat spoeddebat heeft niet veel opgeleverd op dat moment, maar heeft er wel toe geleid dat minister Leers een delegatie uit Ter Apel ontving, waardoor onderdak en eten werd geboden.

Wij willen alleen onze blijdschap en dank uiten aan de SP voor deze samenwerking. De SP is in onze ogen een bijzonder progressieve kracht in Nederland die daadkracht en committment toont en steeds vanuit de volgende punten in actie komt: menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit.

Wij kijken uit naar verdere samenwerking en wederzijdse steun. Veel succes gewenst komende tijd.

Met vriendelijke groeten,

Araz Abbas
Iraaks Platform

> RONALD VAN RAAK 'OP ZOEK NAAR VRIJHEID'

'Jarenlang heeft een rechtse kijk op de samenleving gedomineerd, het is hoog tijd voor een links geluid', stelt filosoof en SP-Tweede Kamerlid Ronald van Raak. Columns, opiniestukken en essays van zijn hand zijn samen met een uitgebreid

interview gepubliceerd in het boek *Op zoek naar vrijheid*.

> Aan wie zou je het boek willen aanraden?

'Aan iedereen die links is of links wil worden. Deze verzameling korte teksten laat de achterkant van de politiek zien, met haar lobbyisten en achterkamertjes, en vooral ook hoe je op een linkse manier naar problemen kunt kijken.'

> Kun je alvast iets verklappen van de linkse kijk op vrijheid?

'Van GroenLinks tot VVD denken ze dat je niet met elkaar bemoeien vrijheid is, maar vrijheid is juist wél bemoeien. Sociale zekerheid, goede zorg en onderwijs organiseren. Met een goede opleiding en een baan heb je meer vrijheid. Alles aan de markt overlaten is niet democratisch, want dan hebben we er met ons allen niets meer over te zeggen. Daarom is de SP de enige volkspartij voor vrijheid en democratie.'

> In het boek kijk je regelmatig door de ogen van Nederlandse filosofen naar actuele problemen. Moet je filosoof zijn om dat te kunnen begrijpen?

'Nee, absoluut niet. Het is volgens mij een leuk boek met grappige anekdotes, maar ik hoop wel dat je daardoor op een filosofische manier naar problemen gaat kijken. In de politiek heb je veel te maken met mensen die anders denken. Als je die wilt overtuigen, moet je eerst snappen hoe ze denken. Het leuke van filosofie is dat je op verschillende manieren tegen dingen leert aankijken.'

Op zoek naar vrijheid, is verkrijgbaar via www.sp.nl/shop en in de boekhandel voor €12,95

Onder de drie procent? Doe effe sociaal!

> LIMBO IN GRONINGEN

De SP vindt dat we ons niet blind moeten staren op de '3-procentnorm': de eis van Brussel dat al volgend jaar het begrotingstekort minder dan 3 procent moet zijn. De jongeren van ROOD Groningen wisten van dit technische standpunt een ludieke actie te maken. Door Groningers op straat de limbodans te laten doen, onder een steeds lagere lat, maakten zij duidelijk dat je het

jezelf ook té moeilijk kan maken. ROOD Groningen is dan ook kritisch op de rol van GroenLinks bij het Kattenbak-akkoord. ROOD-woordvoerder Eduard van Scheltinga: 'Jolande Sap neemt niet de juiste verantwoordelijkheid. Verantwoordelijkheid neem je voor Nederland, niet voor een mislukt kabinet.'

> EP DWARSBOOMT BEDRIJFSLOBBYISTEN

Dat duurbetaalde lobbyisten van grote multinationals een stevig stempel weten te drukken op de Europese besluitvorming is bekend. Maar hoe dat precies in z'n werk gaat, is een schimmig proces. Duidelijk is in elk geval dat hoge omes uit het bedrijfsleven steevast zitting hebben in de comités die de Europese Commissie adviseren over Europese wetgeving en beleid, de zogeheten expertgroepen. Er zijn er zo'n 900 en hun agenda's en notulen zijn geheim. SP-Europarlementariër Dennis de Jong heeft al lange tijd kritiek op de samenstelling en het functioneren van deze expertgroepen. Eind vorig jaar steunde het Europees Parlement zijn strijd voor meer openheid hierover, door het budget voor de expertgroepen te bevriezen. De Jong: 'Ik heb, met steun van een brede groep Europarlementariërs, concrete eisen neergelegd. Zo moet de samenstelling veranderen: geen CEO's meer als zogenaamde onafhankelijke experts. Als tegenwicht moeten kleine ondernemers en

vertegenwoordigers van vakbonden, milieu- en mensenrechtenbewegingen juist vaker kunnen aanschuiven.' De Europese Commissie hoopte deze budget-blokkering op te kunnen heffen voordat het geld voor de expertgroepen daadwerkelijk opraakt, door een deal te sluiten met de rapporteur voor het Europees Parlement – maar daar heeft De Jong een stokje voor weten te steken. 'Ik heb bijtijds onze medestanders in het Europees Parlement weten te mobiliseren, die er op hun beurt voor zorgden dat hun vertegenwoordigers in de begrotingscommissie tegen de deblokking stemden', vertelt hij. 'Dat betekent dat de Europese Commissie terug bij af is en alsnog aan de slag moet met onze eisen. De Commissie weet nu dat alleen als ze deze groep Europarlementariërs mee krijgt, ze uiteindelijk hun geld krijgen. Het blokkeren van de begroting is het sterkste machtsmiddel van het Europees Parlement, op het naar huis sturen van de Europese Commissie na.'

> IRAAKS GEZIN KRIJGT OPVANG

In Amersfoort heeft een meerderheid van de raad ingestemd met een SP-voorstel om opvang en leefgeld te regelen voor een Iraaks gezin in de knel. Het gezin is al twaalf jaar in Nederland, maar is in afwachting van een hoger beroep, aangevend door de IND. Omdat de oudste zoon inmiddels achttien is geworden, is het recht op voorzieningen vervallen. Ze verblijven echter legaal in Nederland. Het gezin dreigde, buiten hun schuld om, door deze kromme constructie op straat te belanden of opgesloten te worden in een detentiecentrum. Samen met de PvdA eiste de SP in de gemeenteraad dat Amersfoort de zorgplicht op zich neemt. Met succes. Ad Meijer, SP-fractievoorzitter in Amersfoort: 'De gemeenteraad heeft zich vandaag van zijn meest menselijke kant laten zien.'

foto Bas Stoffelsen

> VAN DIJK: BESTEED ONDERWIJSGELD AAN ONDERWIJS

Honderden miljoenen euro's onderwijsgeld worden verspild aan prestigieuze onderwijshuisvesting. SP-Kamerlid Jasper van Dijk (foto) vindt dat onderwijsgeld vooral bedoeld is voor onderwijs: 'Er bestaat veel ergernis over onderwijsbestuurders die zich als zonnekoning gedragen. Het onderwijs is gebaat bij goede lessen in kleine scholen. Voor veel bestuurders is dat bijzaak geworden.' Van Dijk heeft vijf voorstellen om onderwijsgeld weer bij onderwijs terecht te laten komen.

- Beter toezicht door de Onderwijsinspectie op de besteding van geld.
- Maximaal 20 procent van het geld mag naar bureaucratie gaan.
- Maak het onmogelijk dat geld voor personeel wordt uitgegeven aan andere zaken.
- Breng de huisvesting onder bij (lokale) overheden.
- Splits grote roc's en hogescholen in kleinere scholen.

> HUURKLACHT? JE HUIS UIT!

foto's Archief ROOD

Een impressie van het pand van Huisjesmelker van het Jaar Emmy van der Tol.

ROOD, jong in de SP, heeft weer een Huisjesmelker van het Jaar gekozen: de ongelukkige winnaar is de Nijmeegse huisbaas Emmy van der Tol. ROOD-voorzitter Lieke Smits: 'Het is schandalig hoe deze huisjesmelker met haar huurders omgaat. Deze verkiezing toont wederom aan dat de politiek in actie moet komen om huisjesmelkers keihard aan te pakken.' Van der Tol doet volgens de meldingen nauwelijks aan onderhoud, vraagt hoge servicekosten voor niet geleverde diensten en geeft als antwoord op klachten dat huurders dan maar weg moeten. Smits: 'Huisjesmelkers profiteren van de woningnood. De huisbaas kan voor elke huurder tien anderen krijgen. Huurders durven vaak niet meer in actie te komen en laten de situatie voor wat het is. De politie moet scherp zijn op meldingen van huurders en zo nodig keihard ingrijpen.'

De uitreiking was een spannend verhaal. De conciërge van het pand waar ROOD de prijs wilde uitreiken waarschuwde mevrouw Van der Tol. Hij sloeg zelfs de prijs uit de handen van Smits, tot twee maal toe. Alles om te voorkomen dat de prijs werd uitgereikt. Het lukte uiteindelijk toch. De Huisjesmelker van het Jaar vond het maar onzin dat zij 'gewonnen' heeft: volgens haar is het bij anderen soms nog erger. De prijs werd morrend in ontvangst genomen, maar bleek om de hoek alsnog uit de auto gegooid te zijn. Televisiezender SBS6 was erbij en het radioprogramma van Giel Beelen deed live verslag van de avonturen.

ROOD-filmpje van de uitreiking: rood.sp.nl
Live verslag 3FM: sp.nl/9z5tm

> 'LAAT TIBETANEN VRIJ'

In de Tibetaanse stad Lhasa zijn honderden Tibetanen opgepakt. De onderdrukking door de Chinese autoriteiten in Lhasa is een reactie op de demonstratie van 27 mei waarbij twee monniken zichzelf in brand staken. Eén van hen overleed ter plekke. De ander is naar een ziekenhuis overgebracht. SP-Tweede Kamerlid Harry van Bommel vraagt minister van Buitenlandse Zaken Rosenthal om er bij de Chinese autoriteiten op aan te dringen dat de gevangengenomen Tibetanen een eerlijke behandeling krijgen en dat de geweldloze activisten direct worden vrijgelaten. In een column in het magazine Tibet.nu over de zelfverbrandingen uit Van Bommel zijn

zorgen over het Nederlandse buitenlandbeleid: 'Economische diplomatie is leidraad voor de nieuwe minister. De vorige nam mensenrechten als uitgangspunt van het buitenlands beleid. Die accentverschuiving is goed voor de economie maar slecht voor de mensenrechten. We zullen met ons allen de minister kritisch moeten volgen en lastig blijven vallen met vragen over de mensenrechten. Ook in landen waar we graag zaken mee doen zoals China.'

De hele column is hier te vinden: sp.nl/columns/847

> SP PAKT BONUSSEN AAN

De Tweede Kamer steunt het SP-voorstel om boetes te verdubbelen voor bankbestuurders met exorbitante bonussen. SP-Tweede Kamerlid Farshad Bashir diende een wijzigingsvoorstel in waardoor de boete voor banken verdubbelt als zij bankbestuurders bonussen uitkeren die hoger zijn dan 25 procent van hun vaste beloning. Bashir is blij met de steun van een meerderheid van de Tweede Kamer: 'Dat deze wetswijziging is aangenomen, laat zien dat de maatschappelijke druk die mede door ons is gevoed gewerkt heeft. Ook andere partijen in de Tweede Kamer nemen ons standpunt nu over om de veel te hoge bonussen die bankbestuurders krijgen wettelijk aan te pakken. In deze tijd, waarin iedereen de broekriem moet aanhalen, weten bankbestuurders dat ze

foto sxc.hu

niet langer ongestraft hun zakken kunnen vullen.'

> DOOR SP OOK EU-AANDACHT VOOR KREDIETUNIES

foto Bas Stoffelsen

SP-Europarlementariër Dennis de Jong (foto) organiseerde al eind 2010 een bijeenkomst in Brussel om ervoor te zorgen dat de Europese Unie niet alleen kijkt naar de belangen van de grote, commerciële banken. Kredietunies zijn spaar- en leencollectieven van onderne-

mers. In veel landen in de Europese Unie zijn kredietunies actief, in Nederland is onlangs het initiatief genomen om kredietunies voor het midden- en kleinbedrijf op te zetten. Coöperatieve banken hebben geen aandeelhouders maar leden, niet winst ten behoeve van aandeelhouders maar de belangen van de leden staan voorop bij coöperatieve banken. En nu is De Jong erin geslaagd om voorstellen die de unies en coöperaties ondersteunen op te laten nemen in de nieuwe Europese bankenregels. Het Europees Parlement heeft zijn voorstellen gesteund. De Jong: 'Dat de EU nu eindelijk een andere weg in slaat, door de rol te erkennen van banken die de belangen van klanten centraal stellen en die op kleine schaal opereren, is grote winst.'

> REGERING WILDE WAPENHANDEL VERBERGEN

Vanwege mensenrechtenschendingen in Atjeh, Oost-Timor en West-Papoea, heeft de Tweede Kamer de verkoop van tanks aan Indonesië afgewezen. Volgens de Telegraaf wilde de regering toch voor 200 miljoen euro aan tanks verkopen aan Indonesië. Minister Rosenthal zou dit echter niet aan de Tweede Kamer durven melden. Daarom wilde hij de wapendeal volgens de Telegraaf pas bekend maken 'in het kielzog van een Catshuisakkoord, zodat de aandacht elders zou liggen'. SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk spreekt van een schandalige strategie van

minister Rosenthal: 'Als dit waar is, dan is het zeer schadelijk voor de integriteit van de minister. Juist bij wapenhandel verwacht je de grootst mogelijke zorgvuldigheid om bloed aan de handen te voorkomen. Ik verwacht excuses voor deze slinkse werkwijze.' Door de bezuinigingen op defensie worden talloze wapens overtuilig. De regering mag deze wapens verkopen, mits aan de criteria voor wapenexport wordt voldaan. Er mogen geen wapens worden verkocht aan landen die mensenrechten schenden of die ondemocratisch zijn.

> MEDELIJDEN

Stoere praat van Christine Lagarde in de Engelse krant *The Guardian*. De bazin van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) geeft de Grieken de schuld van de problemen van het land. Het IMF wordt gehaat door veel gewone Grieken, omdat het deze organisatie is die samen met Europa de extreme bezuinigingen afdwingt waar veel Grieken door in de problemen komen. Maar Lagarde heeft naar eigen zeggen minder medelijden met Griekse kinderen dan met Afrikaanse. Het is de schuld van de ouders, stelt zij, want die moeten maar eens belasting gaan betalen. Dezelfde krant weet in een latere editie te vertellen dat deze hardvochtige mevrouw zelf meer verdient dan president Obama: 430.000 euro per jaar. Belastingvrij. Nee, dus niet 'na aftrek belasting'. Mevrouw Lagarde betaalt geen belasting. De Tribune heeft wel medelijden met de kinderen van deze mevrouw.

> JANSEN: 'STOP SLOOP VAN GANSEWINKEL DOOR SPRINKHAANFONDSEN'

foto Sander van Oorspronk

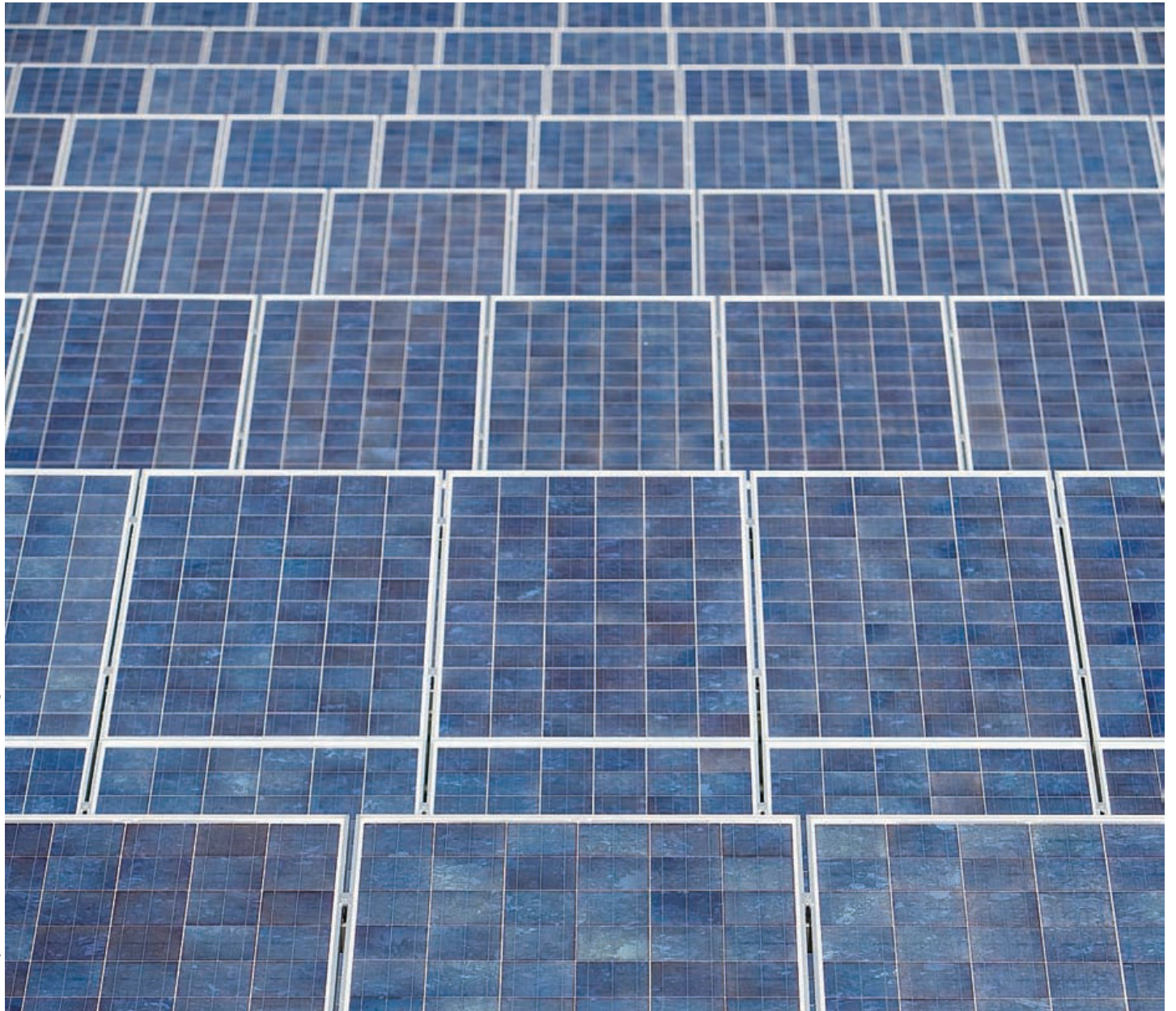
SP-Kamerlid Paulus Jansen (foto) wil dat er een eind komt aan de financiële sloop van afvalverwerkingsbedrijf Van Gansewinkel. Het bedrijf is in 2006 overgenomen door Amerikaanse en Duitse private-equityfondsen, waarna de afvalverwerker is opgezaald met een torenhoge schuldenlast. Het is namelijk mogelijk om de aankoop van de overname voor een groot deel op de balans van het overgenomen bedrijf te zetten. De afvalmarkt in Nederland kampt met overschotten aan verbrandingscapaciteit en dus valt de winst voor de speculanten tegen. Nu dreigt ontmanteling van het bedrijf – en een ontslaggolf. Jansen: 'Private-equityfondsen zijn sprinkhanen. Ze slopen een prachtig Nederlands familiebedrijf en ondermijnen zo de hoogwaardige en duurzame manier waarop wij in ons land het afval inzamelen en verwerken.'

EUROPA UITGEMERKELD?

De Duitse bondskanselier Angela Merkel heeft het moeilijk. Niet alleen verloor haar partij CDU flink bij deelstaatverkiezingen, ook in Europa kalft het draagvlak voor haar 'oplossing' van de schuldencrisis af. Merkel had eerst nog een trouwe vriend aan de rechtse Franse president Sarkozy. Maar nu die door de Franse kiezers is vervangen door de wat linkere Hollande, begint er een andere wind door Europa te waaien. Hollande pleit ervoor te investeren in de economie, in plaats van deze kapot te bezuinigen. Merkel wil er nog niks van horen, maar als straks na de verkiezingen ook haar andere trouwe vriend Rutte het Torentje moet verlaten, zullen Merkel en haar achterhaalde ideeën over gezond economisch beleid steeds meer geïsoleerd raken. De verkiezingen gaan ergens over!

tekst Diederik Olders

foto Hermann Bredehorst © Hollandse Hoogte

WAAROM STEEDS MEER MENSEN ER EIGEN ENERGIE IN STEKEN

DE NEDERLANDSE ZONSVERDUISTERING

Iedereen weet het: verduurzaming en besparing van energie raakt onontkoombaar. Maar Nederland laat daarin kans na kans liggen en is inmiddels ver achterop geraakt. Daarom tillen steeds meer mensen eigen initiatieven van de grond. Maar ook voor hen is de overheid bepaald geen bondgenoot gebleken. ‘Qua duurzame energie heeft Nederland een dubbele moraal.’

Via de website van Schalke 04 kun je het officiële voetbalshirt van de Duitse topclub bestellen. Het ding kost 79,95 euro. Voor dat geld kun je dan met het 'koningsblauwe' shirt rondlopen dat de Nederlandse Schalke-vedette Klaas-Jan Huntelaar tijdens wedstrijden ook draagt. Bovendien prijkt op je borst de naam van de hoofdsponsor van de club: Gazprom. Deze Russische energiereus wordt gezien als het geopolitieke speeltje van Vladimir Poetin en heeft onder anderen voormalig bondskanselier Gerhard Schröder in dienst. Gazprom wil zijn positie als gasleverancier in de EU versterken en plant momenteel een extra gaspijpleiding door de Oostzee naar het Duitse Greifswald. Nog een 'kleinigheidje': als Klaas-Jan Huntelaar zoals verwacht zijn contract met Schalke 04 verlengt, gaat hij bruto zeven à acht miljoen euro per jaar verdienen.

In de energiewereld is tegenwoordig alles mega. Nederlandse bedrijven worden overgenomen door grote buitenlandse multinationals die vervolgens fuseren tot nóg grotere concerns. De politiek-strategische invloed van de energiemolochs groeit, zo ook de afhankelijkheid van bijvoorbeeld energieveelvraat Europa. En terwijl de energieboeren zich in de media suf adverteren, zien de consumenten zich geconfronteerd met voortdurend stijgende prijzen.

Het is tegen die achtergrond dat afgelopen najaar in het Noord-Brabantse Dongen een aantal mensen de koppen bij elkaar stak. Hardop vroegen ze zich af: kunnen we samen, op lokaal niveau, met de inwoners van Dongen betaalbare, eigen en duurzame energie realiseren? Het idee voor Energie Dongen was geboren. René Roovers is een van de initiatiefnemers. 'Wat we voor ogen hadden was een coöperatieve energievereniging, die voor iedereen betaalbare energie kan leveren én waarvan het beheer lokaal en democratisch zou zijn. Met dat idee gingen we in de gemeente de boer op. Het resultaat was verheugend, want het idee bleek enorm aan te slaan in Dongen. Onze bijeenkomsten trokken steeds volle zalen', aldus Roovers. Begin deze maand heeft de coöperatieve vereniging Energie Dongen inmiddels de eerste echte ledenvergadering gehouden. Dongen loopt kennelijk warm voor het initiatief en René Roovers weet waarom: 'Vroeger had Noord-Brabant met de PNEM (Provinciale Noord-Brabantse Energie Maatschappij -red.) zo'n beetje de goedkoopste energie van Nederland. Toen ik SP-Statelid in Noord-Brabant was, heb ik van dichtbij meegemaakt hoe de PNEM almaar fuseerde tot uiteindelijk Essent, dat weer werd opgekocht door het Duitse RWE, dat op zijn beurt

onlangs nog in onderhandeling was met Gazprom. Dat zien de mensen natuurlijk ook wel.'

Energie Dongen wil in het jaar 2020 voor zestig procent eigen energie gaan leveren. Dit jaar nog wil de coöperatie zonnepanelen gaan leveren. Eerst aan de mensen die ze per direct kunnen betalen en deze zomer nog willen hebben. Daarna wordt de financiering gerealiseerd voor degenen die het benodigde geld niet op de bank hebben staan. 'Ons uitgangspunt is dat iedereen mee moet kunnen doen', verduidelijkt Roovers. Volgens hem vergt een zonne-installatie een investering van zo'n 7.000 euro per huis. 'Dat geld heb je in zeven tot acht jaar eruit, daarna betaal je niks meer. Veel mensen zijn daarover verbaasd, ja. Maar toch is het zo.' De bedoeling is dat binnenkort de eerste honderd huishoudens onder beheer van Energie Dongen hun zonne-installatie geïnstalleerd krijgen, waartoe een samenwerkingsverband met diverse lokale ondernemers is opgezet. Met land- en tuinbouworganisatie ZLTO wordt tevens gezocht naar mogelijkheden voor zonnepanelen op daken van schuren en stallen, met de Rabobank wordt gekeken naar

verklaard. Van den Hout: 'We zijn bezig met een inventarisatie van alle lokale initiatieven. Vervolgens willen we gaan kijken wat onze rol als provincie hierin kan zijn. Daarbij zou je kunnen denken aan een coördinerende rol op het gebied van gezamenlijke inkoop en teruglevering van stroom, informatievoorziening en btw-heffing. Energie Dongen is een voorbeeld van een inmiddels vergevorderd initiatief, dat in de gemeente goed gedragen wordt door burgers en bedrijven.' René Roovers: 'We willen laten zien dat we iets kunnen veranderen. Dat betekent ook dat we met onze expertise mensen als het ware willen 'ontzorgen', dus dat we de hand reiken aan degenen die nog niet zo goed weten hoe ze het kunnen aanpakken.' Het doen van een handreiking aan medeburgers was de reden waarom SP'er Fred Ritskes uit Spijkenisse vorige maand in het kader van de Europese Solar Days zijn huis openstelde voor buurtgenoten 'die meer willen weten over zonne-energie zonder direct bij een leverancier aan te hoeven kloppen'. Ritskes: 'Ik kan mensen uit eigen ervaring en objectief informeren.' Zelf heeft hij al zo'n negen jaar zonnepanelen op het dak van zijn

Kabinet wilde 'dunner' Bouwbesluit: weg energiebesparing

mogelijke financiële constructies en ook met een woningcorporatie zijn inmiddels contacten aangeknoopt. Behalve op zonne-energie richt Energie Dongen zich op de levering van gas en stroom samen met andere lokale coöperaties. Roovers: 'Dankzij samenwerking en het ontbreken van hoge reclamekosten kunnen we naar verwachting een gemiddelde besparing van 100 euro per huishouden per jaar bieden.' Ook wordt onderzocht wat betaalbare en duurzame maatregelen zijn om te komen tot energiebesparing. Onder meer isolatie, energiezuinige koelkasten en wasmachines en afstelling van de cv-installatie zijn daarbij aan de orde.

De provincie Noord-Brabant, waar de SP sinds een goed jaar deel uitmaakt van het college, staat positief tegenover lokale initiatieven zoals Energie Dongen. Volgens SP-gedeputeerde Johan van den Hout zijn er daar in de zuidelijke provincie momenteel 'enkele tientallen' van, variërend van een handvol buurtbewoners die samen zonnepanelen willen aanschaffen tot gemeenten die duurzamere energie tot prioriteit hebben

huis. 'Ik vertel de mensen wat ikzelf negen geleden ook ontdekte, namelijk dat het allemaal helemaal niet zo moeilijk is als je misschien geneigd bent te denken. Het plaatsen van de panelen zelf is met z'n tweeën en een gehuurd steigertje makkelijk te doen.' 'Tegenwoordig is de kwaliteit van de panelen beter', vervolgt Ritskes. 'Leveranciers van zonnepanelen geven nu ook ook garantie op hun producten. Wat je verder ziet is dat een bedrijf als Eneco actiever wordt in de zonne-energie en ook bij woningcorporaties merk ik dat het kwartje steeds meer begint te vallen. Kijk, vroeger was het zo dat je met zonnepanelen begon omdat je geld over had. Nu is het gewoon een nuttige investering, die mij nu netto zo'n 35 euro per maand oplevert.' SP-Tweede Kamerlid Paulus Jansen begrijpt waarom steeds meer mensen zelf kleinschalige initiatieven ontplooiën. Volgens hem heeft het reilen en zeilen van de energiesector zelf 'een calculerende burger gekweekt'. Jansen: 'Het wantrouwen jegens de mega-energiebedrijven is enorm gegroeid. Steeds meer mensen krijgen in de gaten wat er gaande is en willen onafhankelijk van

René Roovers: 'Betaalbare energie in lokaal en democratisch beheer.'

bijvoorbeeld Nuon en Essent zijn. Zo van: stroomuitval? Dan zit ik goed, want ik heb gelukkig zonnepanelen.' Hij vervolgt: 'Over stroomuitval gesproken: herinner je je nog dat de Bommelerwaard twee dagen zonder stroom zat nadat een helikopter tegen een hoogspanningsmast was aangevlogen? Ik kan je zeggen: als daar de energievoorziening had bestaan uit een combinatie van wind-, zonne-energie en biomassa, dan was het normale leven er grotendeels doorgedaan. Omdat de kwetsbaarheid dan een stuk minder was geweest. Dat is een van de grote voordelen van decentrale energievoorziening.'

Volgens Jansen zit de oplossing van het energievraagstuk voor de toekomst enerzijds in de opwekking van energie uit onder meer zon, aardwarmte en wind, en anderzijds in massale energiebesparing. 'Energie wordt het grootste probleem van de komende vijftig jaar. De fossiele brandstoffen gaan opraken, terwijl wereldwijd het energieverbruik nog steeds met twee procent per jaar groeit. Zonne-energie heeft als voordeel ten opzichte van bijvoorbeeld energie uit biomassa, kern- en kolencentrales en windmolens dat die allemaal op de een of andere manier schade danwel overlast veroorzaken. Voor zonne-energie geldt

dat niet of nauwelijks; er worden momenteel al panelen ontwikkeld die je niet eens meer kunt zien liggen, omdat ze de dakbedekking als het ware vervangen. Zonne-energie is bovendien heel gemakkelijk decentraal in te passen, gewoonweg omdat Nederland dichtbevolkt is en er veel daken zijn.'

Maar met duurzame opwekking van energie alleen is genoemd energievraagstuk volgens Paulus Jansen niet op te lossen: 'Een voorbeeld. Als je alle daken van Nederland zou uitrusten met zonnepanelen dan zou dat goed zijn voor ruim vijf procent van de nationale energiebehoefte.' Hét sleutelwoord

'EEN TOONBEELD VAN DUURZAAMHEID'

Het nieuwe SP-partijkantoor in Amersfoort herbergt een keur aan energiebesparende voorzieningen en duurzame snuffjes. Het gebouw beschikt bijvoorbeeld over een warmte-koudeopslag, waarmee het pand op uiterst zuinige en duurzame manier verwarmd en gekoeld kan worden. Het verbruik van gas blijft daardoor tot een minimum beperkt. Bovendien kan met een zogenaamd

warmtewiel warme lucht worden teruggewonnen en hergebruikt. Daarnaast is de voorheen betonnen buitenkant van het gebouw compleet geïsoleerd en de ramen zijn vervangen door goed isolerend en dubbel glas. De inpassing van zonnepanelen wordt momenteel nog besproken. 'Maar het toonbeeld van duurzaamheid is het feit dat gebruikt is gemaakt van

een bestaand gebouw', zegt vastgoeddeskundige Rolf de Poel, die de afgelopen twee jaar nauw betrokken is geweest bij de totstandkoming van het pand. 'Hergebruik van een dertig jaar oud gebouw betekent immers geen sloop en geen nieuwbouw. Duurzamer kan het niet.'

voor de komende vijftig jaar is besparing, zegt Jansen.

Maar juist daar laat Nederland grove steken vallen, vindt de SP'er. 'Veel mensen denken dat Nederland een voorhoedeland is op het gebied van energie en milieu. Nou, nee. De stichting Natuur & Milieu vergeleek in het rapport *Ranking the stars* de milieuprestaties van alle lidstaten van de Europese Unie. Nederland staat in die ranglijst over all op de twintigste plaats, achter landen als Hongarije, Litouwen en Roemenië, die toch niet bekendstaan als lichtende voorbeelden op dit thema. Bij hernieuwbare energie staan we zelfs vierentwintigste van de zevenentwintig EU-lidstaten, met een aandeel van 3,8 procent hernieuwbare energie in 2009. Natuurlijk: Nederland heeft veel energie-

als levering en afname via dezelfde stroomaansluiting plaatsvinden. Met andere woorden: als een groep buurtbewoners het plan opvat om samen op het dak van een groot gebouw in de wijk stroom op te wekken en te leveren, dan vervalt het fiscale voordeel dat ze individueel wel hebben. Voor duurzame energie-initiatieven opnieuw een weinig stimulerende situatie. Jansen: 'Minister Verhagen vreest wat hij noemt een "erosie van de energiebelasting". Maar als je op deze manier blijft heffen op duurzame energie dan vind ik dat er sprake is van een dubbele moraal van de overheid.' De SP pleit ervoor om de belastingopbrengst op peil te houden door een kleine extra heffing in te voeren voor grootverbruikers. Immers: bedrijven die meer dan 10 miljoen kubieke meter per

foto Debbie Mous

WAT DE SP WIL

De prijzen van fossiele energiebronnen zullen de komende decennia aanzienlijk sneller stijgen dan de inflatie en het Nederlandse aardgas is met het huidige winningstempo over dertig jaar op. Dat is slecht voor de rijksbegroting (wegvallen aardgasbaten), voor de betalingsbalans en voor de concurrentiepositie van energie-intensieve bedrijven, waarvan Nederland in Europa het hoogste aandeel in huis heeft. Daarnaast is het gebruik van fossiele brandstoffen de belangrijkste oorzaak van het klimaatprobleem.

Daarom wil de SP onder meer:

- via energiebesparing inzetten op kleinere afhankelijkheid van energie
- het aandeel duurzame energie in het totale primaire energieverbruik verhogen met 1,5 procent per jaar en vanaf 2020 2 procent per jaar
- betere samenwerking met onze buurlanden, in het bijzonder Duitsland en de landen rond de Noordzee
- de betrokkenheid van onderop voor energiebesparing vergroten door meer ruimte te bieden aan energiecoöperaties (geen energiebelasting bij eigen productie van duurzame stroom en gas)
- een moratorium op het vergunnen van nieuwe grootschalige elektriciteitscentrales op gas, kolen of uranium, die de groei van duurzame elektriciteit blokkeren.

Helianthos aan. Nuon nam het destijds veelbelovende bedrijf in 2006 over, maar zette het onlangs alweer in de etalage. 'Waarom? Omdat Vattenfall, de Zweedse eigenaar van Nuon, de miljarden wil terugverdienen die het voor de Nuon-aandelen had betaald aan de Nederlandse gemeenten en provincies! En om dezelfde reden wil Vattenfall nu ook nota bene de isolatiedivisie van Nuon gaan afstoten. Zo zie je: in Nederland is duurzame energie voor een belangrijk deel afhankelijk van de grote energiebedrijven.'

tekst Rob Janssen

'Het Zweedse Vattenfall wil de miljarden terugverdienen die het voor Nuon betaalde'

intensieve industrie en is dichtbevolkt. Daarnaast is ons land relatief rijk en is er dus veel auto- en vliegverkeer. Maar kijken we vervolgens naar de energiebesparing, dan scoort ons land opnieuw erbarmelijk slecht.' Uit het rapport *Energiebesparing, ambities en resultaten* van de Algemene Rekenkamer (oktober 2011) blijkt volgens Jansen nog scherper dat de Nederlandse prestaties schril afsteken bij de pretenties. 'De trend is zelfs dat prestaties alleen maar slechter zijn geworden.' Conclusie van de Algemene Rekenkamer: het energiebesparingsbeleid levert onvoldoende op.

Volgens Jansen is het technisch al mogelijk om het netto energieverbruik per woning terug te brengen tot nul, onder meer met behulp van goede isolatie en zonnepanelen. Maar pogingen om in ieder geval te komen tot concrete energiebesparing worden door het kabinet in de regel weinig enthousiast ontvangen. 'Toen ik in het kader van het Bouwbesluit ervoor pleitte om bij toekomstige renovaties de huidige, weinig duurzame radiatoren te vervangen door lagetemperatuurverwarming (ltv), ving ik bot. Het Bouwbesluit moest 'dunner', vond de minister. Echt een gemiste kans op energiebesparing, vind ik.'

Nog zo'n gemiste kans: de zogenaamde saldering van de energiebelasting. Weliswaar stelde het kabinet dat door particulieren zelf geproduceerde en teruggeleverde energie van de energiebelasting kan worden afgetrokken. Maar dat geldt vooralsnog alleen

jaar verbruiken, betalen slechts 0,8 eurocent per kuub aan energiebelasting. Gewone huishoudens iets meer dan 16 cent; 200 keer zoveel dus. Door middel van genoemde extra heffing worden projecten voor duurzame energie bevorderd en worden tegelijkertijd vervuilende grootverbruikers geprikkeld om energie te besparen, aldus Jansen. Overigens: voor particulieren werd al in 2010 de rijkssubsidie voor zonnepanelen afgeschaft.

In Nederland heet hij Jan Modaal, in Duitsland Otto Normalverbraucher. Als het om duurzame energie gaat, legt Jan het af tegen Otto. Otto heeft veel meer ervaring met zonnepanelen dan Jan. Bij Otto is al tien procent van de nationale stroomproductie duurzaam; tweeënhalve keer zoveel als bij Jan. Hoe kan dat?

In Duitsland is de regering zeven jaar geleden grootschalig gaan inzetten op duurzame energie. Leveranciers van duurzame energie (stroom en biogas) krijgen een garantieprijs die betaald wordt uit een opslag op het tarief voor grijze stroom en aardgas. Ook werden gunstige leningen verstrekt aan degenen die zonnepanelen op hun dak plaatsten. De populariteit daarvan stelde producenten vervolgens in staat om massaproductie toe te passen. Zo zijn de Duitsers wereldwijd koploper geworden.

'Nederland is daarentegen zó weinig opgeschoten', zegt Paulus Jansen. Als voorbeeld haalt hij de Arnhemse zonnecellenfabriek

foto Jan Rutland van den Brink

Meldy Visser: 'Ik wil niet voor altijd bij mijn moeder wonen.'

GEZINSBIJSTAND VAN TAFEL

'IK HOOP DAT DIT GEEN UITSTEL VAN EXECUTIE IS'

Mede dankzij maandenlange acties van de SP, is de gezinsbijstand met terugwerkende kracht van tafel. 'We zijn hartstikke blij,' zegt SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut, 'maar het is ronduit schandalig dat de mensen vervolgens nog wekenlang in onzekerheid zijn gehouden. Als er na 12 september weer zo'n ultrarechts kabinet komt, zal dat niet nalaten opnieuw zo'n maatregel in te voeren.'

Nadat Wilders plotseling de stekker uit het kabinet-Rutte had getrokken, kwamen VVD, CDA, D66, ChristenUnie en GroenLinks op 26 april in het Kunduz-akkoord halsoverkop allerlei afspraken overeen. Vanaf dat moment gingen geruchten dat een van die afspraken over de gezinsbijstand zou gaan. De gezinsbijstand, of huishoudinkomenstoets, is een gewijzigde inkomenstoets waardoor een bijstandsuitkering niet langer het recht van een individu betreft, maar afhankelijk zou worden van het gezinsinkomen. SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut: 'Vanaf 1 januari kregen ouders en inwonende meerderjarige kinderen gezamenlijk één uitkering als ze een nieuwe bijstandsuitkering aanvroegen. Gezinnen die al afhankelijk waren van een bijstandsuitkering zouden per 1 juli op basis van die nieuwe huishoudinkomenstoets gekort worden.' Vanaf het moment dat de plannen voor de invoering van de gezinsbijstand in 2010 bekend werden, heeft de SP actie gevoerd tegen deze kille bezuiniging op de mensen met de laagste inkomens. Karabulut: 'We zijn onder andere een meldpunt gestart en uit de meer dan zeshonderd meldingen die we kregen bleek dat veel mensen in grote financiële problemen kwamen door de invoering van de gezinsbijstand. Het rukt gezinnen uit elkaar, ontnemt jongeren perspectief op een zelfstandig bestaan, maakt gezinsleden verantwoordelijk voor elkaars schulden en straft mensen die voor elkaar zorgen. Het is dan ook heel erg goed nieuws dat de gezinsbijstand met terugwerkende kracht is afgeschaft door de Kunduz-coalitie.'

Idiotie en gemene maatregel

'Vooral de laatste tijd kregen we steeds meer meldingen binnen, omdat de gemeentes begonnen waren met de uitvoering van de gezinsbijstand', vertelt Karabulut. 'Door een rapport met al die meldingen te presenteren hebben we aan de hand van voorbeelden duidelijk gemaakt wat de gevolgen zijn en de druk op de Haagse politici opgevoerd om zo snel mogelijk een knoop door te hakken. Aan de verhalen die je te horen krijgt merk je gewoon wat voor een gemene en idiote maatregel het is.'

Meldy Visser uit Aalten is een van de mensen die keihard getroffen zou worden door de huishoudinkomenstoets. Daarom is ze vanaf eind december een eigen petitie tegen de gezinsbijstand begonnen, die lokaal en landelijk de media haalde. Ook heeft ze heel veel mensen doorverwezen naar het meldpunt van de SP. 'Mijn moeder krijgt nu 888 euro bijstand en wij mogen samen volgens de huishoudinkomenstoets 1.300 euro hebben. Alles wat ik dus meer verdien dan

412 euro per maand gaat van de uitkering van mijn moeder af. Sparen kan daardoor niet, want alles wat ik verdien door extra te gaan werken gaat op aan het betalen van de uitkering van mijn moeder. Ik ben bijna klaar met mijn opleiding tot onderwijsassistent. Daarna wil ik gaan werken om te sparen zodat ik nog door kan studeren, maar de gezinsbijstand maakte dat onmogelijk. School is leuk en een mooie ervaring, maar met een gezinsbijstandsuitkering zou ik nu voor niets leren want ik zou er qua geld niets aan verdienen. Sparen om uit huis te gaan kan op die manier ook niet. Ik ben 21, ik wil niet voor altijd bij mijn moeder wonen!' Meldy Visser kon door de gezinsbijstand niet een zelfstandig bestaan opbouwen,

'Een maand lang geen idee waar we aan toe waren'

maar andersom maakte de huishoudinkomenstoets het voor sommige gezinnen juist onmogelijk om bij elkaar te blijven. Een voorbeeld daarvan is een gezin uit Oost-Groningen dat liever anoniem wil blijven. De ouders hebben allebei een AOW-uitkering en worden verzorgd door hun thuiswonende dochter die een bijstandsuitkering heeft. Die uitkering zou ze door de gezinsbijstand volledig kwijtraken, ze was dan ook ten einde raad. 'We zorgen voor elkaar en met ons drietjes redden we dat goed. We hebben nooit om hulp gevraagd, maar zouden wel als gezin uit elkaar getrokken worden. Mijn ouders kunnen me niet onderhouden, waardoor ik het huis uit zou moeten. Ik heb al naar een caravan gekeken, want dat is natuurlijk de goedkoopste optie. Maar ik ben zelf manisch depressief waardoor ik eigenlijk niet op mezelf kan steunen. Bovendien ben ik op mezelf veel duurder uit. En de overheid ook, want dan moet er thuiszorg komen voor mijn ouders.'

Oost-Groningen

SP-wethouder Sociale Zaken in Pekela, Henne Hemmes, kent dit soort verhalen maar al te goed. 'Pekela is een kleine gemeente, dus mensen kloppen persoonlijk bij mij aan als ze het niet meer zien zitten. Ze kunnen zo binnenstappen. Eerst kwam er een paar keer per maand iemand langs, maar nu komen ze dagelijks. Ik moet binnenkort maar eens zo'n nummertjesapparaat van de slager kopen, want ze staan zowat in de

rij. We hebben hier in Oost-Groningen dan ook te maken met een opeenstapeling van factoren. De werkloosheid is heel hoog want er is simpelweg bijna geen werkgelegenheid. Daardoor zitten heel veel mensen in de bijstand, of bij de sociale werkplaats. Toen de gezinsbijstand per 1 januari ingevoerd werd moesten wij ons er ook aan houden aangezien dat wettelijk verplicht was, maar we probeerden mensen natuurlijk wel zoveel mogelijk te helpen. Daarom hebben we ook de tijd genomen om iedereen die het aangaat in een persoonlijk gesprek in te lichten. We hebben zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de uitzonderingsmogelijkheid die de wet ons bood en mensen begeleid naar maatschappelijk werk en schuldhulp-

verlening. Toen ik op 26 april hoorde dat de Kunduz-coalitie de gezinsbijstand uit wilde stellen, heb ik dus meteen het uitvoeren van de gezinsbijstand hier in Pekela stopgezet, in afwachting van een officieel bericht.' Rosita van Gijlswijk, gemeenteraadslid voor de SP in Groningen, kreeg hetzelfde voor elkaar. 'Eind april hoorde ik dat de vier grootste gemeenten in overleg met het ministerie van Sociale Zaken besloten hadden te stoppen met de uitvoering van de gezinsbijstand. Ik heb toen onze burgemeester en wethouders gevraagd er ook mee te stoppen, en dat hebben ze ook direct gedaan.'

Onzekerheid

SP-afdelingen in het hele land hebben oproepen gedaan aan hun gemeente om de uitvoering van de gezinsbijstand te stoppen, maar lang niet alle gemeentes deden dat. Nadat VVD, CDA, D66, ChristenUnie en GroenLinks op 26 april het Kunduz-akkoord gesloten hadden, bleef het namelijk heel lang stil over wat die afspraken nu precies inhielden. Karabulut vroeg direct aan het kabinet en de Kunduz-coalitie om duidelijkheid te geven over de gezinsbijstand, maar kreeg als antwoord dat er even gewacht moest worden. Pas een maand later, op vrijdag 25 mei, kwam de officiële tekst van het akkoord naar buiten en lichte het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de gemeentes in. Karabulut: 'Die voortdurende onzekerheid is bijna net zo onbehoorlijk als de gezinsbijstand zelf. Als

Sadet Karabulut

je weet dat je een akkoord hebt met elkaar, moet je daar direct uitvoering aan geven bij zo'n belangrijk punt. Vooral gemeentes die geen zin hadden om te stoppen zijn gewoon doorgeslagen met het uitvoeren van de gezinsbijstand. In de tussentijd heb ik heel veel contact met paniekerige mensen gehad. In die maand zijn zelfs mensen uit hun huis gegaan omdat ze anders financieel echt in de problemen kwamen.'

Zowel Meldy Visser als het gezin uit Pekela hadden al bericht gekregen van de gemeente

duidelijk of de Kunduz-coalitie de invoering van de gezinsbijstand alleen een jaar uit zou stellen of helemaal af zou schaffen. We wisten evenmin of de afspraken met terugwerkende kracht in zouden gaan of vanaf een bepaalde datum. Een brief aan alle bijstandsgerechtigden zou de chaos dus alleen maar nog groter gemaakt hebben, want wij wisten ook niet waar we aan toe waren. Pas nadat we op 26 mei officieel bericht kregen van het ministerie konden we beginnen de mensen persoonlijk te vertellen dat alles te-

We doen in Pekela onze uiterste best om met het beperkte geld dat we hebben zo sociaal mogelijk te zijn, maar dat wordt ons zo wel ontzettend moeilijk gemaakt. En dat allemaal voor een zogenaamde bezuiniging die de belastingbetaler vooral geld gekost heeft. Ik ben er ook voor om mensen aan het werk te helpen, maar dat bereik je hier niet mee. De banen zijn er op dit moment gewoon niet. Er zijn wat uitkeringen gekort, maar daardoor hebben we meer kosten voor maatschappelijk werk en schuldhulpverlening. En behalve de kosten van het invoeren en terugdraaien, moet er voortaan ook meer huurtoeslag betaald worden vanwege de mensen die noodgedwongen verhuisd zijn.' Eind goed is in dit geval dus helaas geen al goed. Karabulut benadrukt daarom ook dat met de komende Tweede Kamerverkiezingen voorkomen moet worden dat zoiets weer gebeurt. 'PVV, CDA en VVD steunden de gezinsbijstand. Het is dus heel belangrijk dat mensen zich ervan bewust zijn waar ze 12 september voor kiezen. Als er weer zo'n ultrarechts kabinet komt, zullen die partijen niet nalaten opnieuw met zo'n maatregel de mensen met de laagste inkomens te pakken.' Meldy Visser deelt de angst van Karabulut. 'Vanaf het begin van mijn petitie heb ik me erg gesteund gevoeld door de SP en mevrouw Karabulut. Ik ben heel blij dat ook andere partijen eindelijk in hebben gezien dat deze maatregel alleen maar ellende veroorzaakt en dat ze er niets mee opschieten. Hopelijk is dit geen uitstel van executie en doet de SP het goed met de verkiezingen, zodat iedereen écht zekerheid heeft over deze wet.'

tekst Jola van Dijk

'We zouden als gezin uit elkaar getrokken worden'

dat de gezinsbijstand op hun van toepassing was. De dochter uit Pekela: 'We zijn ook al op gesprek geweest bij de gemeente en ik zou mijn hele uitkering kwijt raken. Sindsdien heb ik geen brief meer ontvangen dus ik had geen idee waar ik aan toe was. Nu ik weet dat de gezinsbijstand afgeschaft is, kan ik eindelijk weer rustig slapen.' SP-wethouder Hemmes: 'We zijn begin dit jaar twee maanden bezig geweest om alle mensen met een bijstandsuitkering in Pekela persoonlijk in te lichten over de gezinsbijstand. Na het Kunduz-akkoord hebben we de uitvoering direct stilgelegd, we konden de mensen hier alleen een maand lang geen brief over sturen. De wet verplichtte ons namelijk nog steeds om de gezinsbijstand uit te voeren. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid gaf bovendien alleen de vier grote gemeentes toestemming om de uitvoering van de nieuwe huishoudinkomenstoets op te schorten. Het was ook helemaal niet

ruggedraaid zou worden. Onze burgemeester werkt al tientallen jaren in het openbaar bestuur en heeft nog nooit meegemaakt dat er zoveel onduidelijkheid vanuit Den Haag over de gemeenten uitgestort werd.'

Eind goed, al goed?

Hemmes is natuurlijk net zoals Karabulut blij dat de gezinsbijstand met terugwerkende kracht per 1 januari is afgeschaft. Pekela heeft alleen, net zoals veel andere gemeentes, wel een flink financieel probleem overgehouden aan de Haagse draaikonterij. 'We hebben niet gevraagd om de invoering van de gezinsbijstand, maar alle gemeentes bij elkaar hebben wel al 20 miljoen aan kosten gemaakt om de uitvoering in gang te zetten. En nu zijn we nog eens eenzelfde bedrag kwijt om de boel weer terug te draaien en dat moeten we volgens het Kunduz-akkoord ook volledig uit eigen zak betalen. Dit is wel een heel erg onbetrouwbaar bestuur.

IRRGANG NIET TERUG IN KAMER

‘IK HEB DE BESLISSING MET VERTROUWEN GENOMEN’

Als financieel woordvoerder van de SP-Kamerfractie groeide hij uit tot een van de toonaangevende politici op het gebied van de financiële markten, de reddingsfondsen en de euro-crisis. Toch stelt Ewout Irrgang (35) zich niet herkiesbaar voor 12 september.

› **Dat is ook wat: staat de SP klaar om een heel belangrijke stap te zetten, en nu laat jij ons in de steek?!**

‘Nee, ik laat de partij niet in de steek; ik ga ook niet mijn lidmaatschap opzeggen of zo. Het geval is dat ik me niet herkiesbaar stel. Kijk, ik draai al veertien jaar mee in Den Haag. Eerst zeven jaar als fractiemedewerker en daarna zeven jaar als Kamerlid, slechts onderbroken door een korte periode bij De Nederlandse Bank. Veertien jaar is lang. Ik ben eraan toe om iets heel anders te gaan doen. Wat weet ik nog niet, dus spannend is het wel. Maar ik ben blij dat ik de beslissing kan nemen op een moment waarop het heel

goed gaat met de partij en de Kamerfractie. Dat maakt dat ik het met vertrouwen en een prettig gevoel kan doen.’

› **Heeft je gezinsuitbreiding ook een rol gespeeld?**

‘Ik zou het absoluut geen straf vinden om wat meer tijd door te kunnen brengen met mijn gezin. Maar dat is niet de reden voor mijn besluit. Ik bedoel: wie weet wat ik hierna ga doen! Niettemin zit je als Kamerlid vaak tot in de kleine uurtjes te werken en ben je ook in de weekenden vaak op pad. Onderschat bovendien niet de permanente druk van de actualiteit. Kamerleden zijn

niet altijd aan het werk, maar moeten wel altijd klaar staan om direct aan het werk te gaan. Het lijkt me toch wel fijn om op zaterdagmorgen de krant te kunnen lezen zonder altijd te hoeven denken: er moet iets gebeuren, ik moet meteen aan de slag.’

› **Wat beschouw je als je mooiste moment als Kamerlid?**

‘Het was mooi toen ik in de Kamer steun kreeg voor de wetswijziging voor een maximaal aantal nevenfuncties (als gevolg waarvan mensen nog maar bij hoogstens vijf grote bedrijven of stichtingen een functie als toezichthouder c.q. commissaris mogen vervullen –red.). Voor de democratisering van Nederland en de Nederlandse economie is het heel belangrijk om het zogenaamde ‘old boys network’ te doorbreken.’

› **Je schreef mee aan het SP-verkiezingsprogramma. Kan het allemaal wel wat de SP wil?**

‘Het is krap maar het kan. Meer dan ooit moeten wij nu een realistisch en optimistisch programma hebben. We staan momenteel op de puinhopen van rechts; dat puin moeten we gaan ruimen. De crisis heeft een ravage aangericht in onze economie. Dat maakt een haalbaar en betaalbaar SP-programma onmisbaar.’

› **Komen we daarmee onder de drie procent van het begrotingstekort die Brussel eist?**

‘Die drie procent is een aanbeveling van de Europese Commissie en geen wet van Meden en Perzen. Als SP kiezen we ervoor om op termijn onder die drie procent te komen, en niet al in 2013. Dat verhaal is in Brussel verdedigbaar. Sterker nog: het is in het belang van heel Europa als landen als Nederland en ook Duitsland hun economieën op gang houden.’

› **Wellicht een van je laatste parlementaire wapenfeiten: je verzet tegen het zogenaamde ESM-verdrag voor de oprichting van een permanent noodfonds in de eurozone. Waarom?**

‘Omdat de kleinere landen, zoals Nederland, hun vetorecht over de besteding van dit belastinggeld verliezen terwijl Duitsland, Italië en Frankrijk het behouden. Ten tweede wordt dit noodfonds gebruikt om Zuid-Europese landen de bezuinigingspolitiek op te leggen die tot nu toe de crisis alleen maar heeft verergerd. En wij weten: de crisis wordt niet opgelost door alleen maar te bezuinigen.’

tekst Rob Janssen

foto Peter Hilz © Hollandse Hoogte

ECONOMIE OP SLOT, KANS IN BRUSSEL VERSPEELD

HET KATTENBAK-AKKOORD

De SP herdoopte het Kunduz-akkoord in het kattenbak-akkoord, verwijzend naar de plek waar het pakket aan keiharde bezuinigingen na 12 september weleens terecht zou kunnen komen. Ook blijkt: over de Europese begrotingseis is wel degelijk te onderhandelen.

Werknemers. Daar heb je er in Nederland een heleboel van. Zij kunnen de borst natmaken. Het ontslagrecht wordt versoepeld en in de ontslagvergoeding wordt flink gesneden. Bent u leraar, politie-agent of andersoortig ambtenaar? Dan zit u de komende twee jaar op de nullijn, behalve als u in de zorg werkt. En gaat u met eigen auto of OV naar uw werk? Inleveren maar! En hopelijk blijft uw gezondheid op peil, want anders: betalen! Het eigen risico gaat omhoog naar 350 euro en u gaat in het ziekenhuis per ligdag een eigen bijdrage van 7 euro 50 betalen. Oh ja: hebt u toevallig een dak boven uw hoofd? Grote kans dat u weer in de prijzen valt: huurders met een jaarinkomen hoger dan 33.000 euro moeten 1 procent extra huurverhoging gaan betalen. Ziedaar een kleine greep uit de bezuinigingsmaatregelen van het zogenaamde Lente-akkoord. Maar de meeste meters (4 miljard euro) wil de 'Kunduz-coalitie' maken door middel van de verhoging van de btw in het hoge tarief, van 19 naar 21 procent, die iedere Nederlander nog eens extra in de portemonnee zal voelen. Om nog maar te zwijgen over de gevolgen voor het midden- en kleinbedrijf, de motor van onze economie.

Dat alles moet dan gebeuren in een tijd waarin de Nederlandse economie blijft krimpen en het consumentenvertrouwen op een historisch dieptepunt staat. De maatregelen moeten de begroting op orde brengen en de economie versterken, zei Mark Rutte. Maar volgens Emile Roemer zal het resultaat het tegenovergestelde daarvan zijn. 'Dit is geen manier om het vertrouwen te herstellen, maar de genadeklap voor een toch al broze economie', aldus Roemer op de SP-site. 'Dit soort beleid is de kortzichtigheid ten top. Juist in crisistijd moet je werknemers zekerheid bieden en de economie op gang houden. Door dit akkoord gaat Nederland massaal de hand op de knip houden, terwijl voor economische groei juist vertrouwen en investeringen nodig zijn. De Kunduz-coalitie denkt dat je vertrouwen herstelt door het land economisch op slot te zetten. Onzin, dit akkoord zal de economische crisis verdiepen. We hebben juist nu stimulering en verstandige besparingen nodig.' Niet dat het allemaal alleen maar kommer en kwel is. Roemer is blij dat een aantal belangrijke maatregelen van het kabinet-Rutte worden teruggedraaid. Zo zijn de bezuinigingen op het speciaal onderwijs van de baan, wordt de gezinsbijstand geschrapt en komt er meer geld voor cultuur en natuur. Maar

toch betitelt de SP-voorman het pakket als de genadeklap voor een toch al broze economie.

Na de aanvankelijke euforie over het akkoord ('Wij hebben het land gered'), dragen de partijen van de Kunduz-coalitie inmiddels een stuk minder enthousiasme uit. Wie is er dan nog wel blij mee? Het antwoord kan alleen nog maar luiden: Brussel. 'Dit pakket gaat niet over slim economisch beleid, maar vooral over het oppoetsen van ons imago in Brussel', zegt Emile Roemer.

Maar hoe rampzalig is het eigenlijk als een land het imago in Brussel niét oppoetst? Met andere woorden: hoe hard is die Europese eis van maximaal 3 procent van het begrotingstekort eigenlijk? 'Zo hard als je het politiek wil maken', zegt SP-Europarlementariër Dennis de Jong nuchter. Hij wijst op de mogelijkheid dat de Europese Commissie in geval van 'bijzondere omstandigheden' het besluit kan nemen om af te wijken van genoemde begrotingsnorm. 'Toegegeven, als land heb je iets te maken met Europa. Maar je kunt altijd onderhandelen met de Europese Commissie. Als jij als land zou zeggen: ik ga eerst eens met Brussel praten voordat ik overga tot allerlei bezuinigingen om maar aan de eis te voldoen, dan is dat – zeker op dit moment – echt niet kansloos. Als je zegt: 'Ik kan garanderen dat ik op termijn mijn financiën op orde heb en dat doe ik door die 3 procent nu juist niét te halen', dan schat ik in dat je in Brussel helemaal geen slecht verhaal hebt en er steun voor zou kunnen krijgen. Zeker nu het consumentenvertrouwen zo laag is, zeker nu in feite in heel Europa sprake is van een uitzonderlijke situatie. En vergis je niet: sinds kort heeft Frankrijk met François Hollande een nieuwe president. De macht van 'Merkozy' is gebroken en je merkt nu al dat de verhoudingen aan het verschuiven zijn. Men is steeds meer bereid om ook naar de reële economie te kijken en in te zien dat je economie niet kapot moet bezuinigen. Ik wil maar zeggen: het is uiteindelijk allemaal politiek.'

FUNDAMENTEEL ANDERE KEUZES IN 'SOCIAAL ALTERNATIEF'

Vlak na het vastlopen van het Catshuis-beraad presenteerde de SP een 'sociaal alternatief'. Daarin wil de partij op termijn toewerken naar begrotingsevenwicht, waarbij de keuze wordt gemaakt om niet in 2013, maar in 2015 op de door Brussel geëiste 3 procent uit te komen. De SP wil de economie in 2013 eenmalig stimuleren met een pakket dat banen schept, de publieke sector versterkt en ons land concurrerender maakt. Zo wordt er geïnvesteerd in het onderwijs, worden er extra (buurt)verpleeghuizen gebouwd en kan ook de woningbouw een flinke steun in de rug verwachten. In 2013 begint de SP ook met het besparen op de overheidsuitgaven en vergroten van de overheidsinkomsten. Per saldo verlaagt het pakket van de SP het begrotingstekort van 3,8 procent in 2013 tot 2,4 procent in 2015.

 Het Sociaal Alternatief is te lezen en te downloaden op www.sp.nl

Desondanks koos een Kamermeerderheid ervoor om de Brusselse technocratie voor Nederland in beton te gieten.

Eurocommissaris Rehn, van Monetaire Zaken, complimenteerde Nederland voor het in Brussel ingediende begrotingsakkoord. Dennis de Jong: 'Dat moet je zo zien: Nederland stuurt iets naar Brussel, dat vervolgens daarover zegt: wow, goed zeg! Maar naar het feit dat dit akkoord gesloten is enkele maanden vóór landelijke verkiezingen is niet gekeken en dus ook niet naar de mogelijkheid dat de kaarten na 12 september heel anders kunnen liggen in Nederland. Waarom niet? Heel simpel: omdat Brussel dan zou moeten erkennen dat de eigen procedures onzinnig zijn.'

tekst Rob Janssen
illustratie Marc Kollé

LINKSVOOR

‘VOOR DE GRAP SPEEL IK WEL KAPITALIST’

Els van Eck (50) uit Diemen is een echte doorzetter. Ondanks ernstige oogproblemen studeerde ze *arbeid, politiek en personeelsbeleid* en ze voert regelmatig op haar geheel eigen manier actie: ‘Met de telefoon en de typemachine, ik kom echt nog uit het stenen tijdperk.’

tekst Jola van Dijk
foto Roy Kuis

› **Wanneer werd je lid van de SP?**

‘Na de gemeenteraadsverkiezingen van 2010. Ik stemde al SP, maar had een duwtje nodig om lid te worden. Door de opiniepeilingen zag ik dat we een heel rechts land zouden krijgen. Mensen realiseren zich niet dat minder belasting betalen ertoe leidt dat iemand in het verpleeghuis minder gewassen wordt en niet meer naar de kapper kan.’

› **Wat doe je in het dagelijks leven?**

‘Ik heb geen baan, omdat ik blind ben en het syndroom van Bonnet heb: een aandoening waardoor ik vaak vermoeiende en duizeligmakende felle kleuren zie. Wel help ik de blindenbibliotheek met projecten, zodat we boeken, kranten en tijdschriften met spraakherkenning telefonisch kunnen bestellen. En als mijn lichaam het toelaat, voer ik graag actie en help ik mensen voor zichzelf op te komen.’

› **Wat versta je onder actievoeren?**

‘Ik hou het nieuws goed bij en trek aan de bel als ik bang ben dat belangrijke dingen over het hoofd gezien worden. Zo heb ik bij-

voorbeeld voor het behoud van de 24 uur bezorging van blindenboeken gestreden.’

› **Dat was jouw SP-moment?**

‘Echt wel! Ineens moest je meer dan een week op je boeken wachten. De blindenorganisaties reageerden allemaal traag en veel te voorzichtig. SP-Tweede Kamerlid Sharon Gesthuizen stelde wel meteen Kamervragen. Het kwam snel goed en na nog wat rondbellen kwam ik erachter dat PostNL de boeken niet goed aangeleverd had gekregen. Het is heerlijk om weer binnen een dag met je boek in de tuin te kunnen zitten!’

› **Wat haalt de kapitalist in je naar boven?**

‘Vroeger zou ik dagboeken gezegd hebben, maar nu heb ik een SP-aandeel in het nieuwe partijkantoor gekocht. Ik bewaar het goed, op bladzijde 14.838 van mijn dagboek. Ik heb een bloedhekel aan aandelen en durfkapitalisten, maar omdat het een ludiek aandeel is en ik graag iets terug wilde doen voor de SP, speel ik nu voor de grap kapitalist.’

XVIII CONGRES

SP ZET DE KLOKKEN GELIJK VOOR 12 SEPTEMBER

foto Maurice Boyer

Op 2 juni heeft de SP tijdens het wervelende XVIII Congres in het Chassé Theater in Breda Emile Roemer als lijsttrekker gekozen. Bovendien is de wens tot regeringsdeelname bekrachtigd. Een congresganger: 'Ik zou zeggen: na 12 september een voet tussen de deur en gáán!'

De aftrap voor het XVIII Congres is een kippenvelmoment. Op de enorme video-schermen in de zaal is een filmpje te zien van mensen. Werkende mensen, lachende mensen, reizende en rustende mensen, vrolijke mensen, zieke mensen. De snel opeenvolgende beelden worden ondersteund door het lied *One* van U2. Lots-verbondenheid, dat is waar het hier om gaat: '1 voor allen'. One.

'Dames en heren, wij bestaan veertig jaar.' Het is partijvoorzitter Jan Marijnissen die de afgevaardigden eraan herinnert dat de huidige staat en positie van de partij niet bepaald uit de lucht zijn komen vallen. Eerst hooguit een federatie van lokale afdelingen met hier en daar wat raadsleden, daarna een landelijke partij en de eerste zetels in de Tweede en Eerste Kamer, eind jaren negentig de eerste wethouders, vervolgens

een vertegenwoordiging in het Europees Parlement, tot aan de eerste gedeputeerden in provincies vorig jaar. En al die jaren een gestage groei van het ledenaantal. En ook nu, anno 2012, zijn er volop indicaties voor de verdere ontwikkeling van de partij. 'Sinds 1 januari hebben we netto vijftienhonderd nieuwe leden kunnen begroeten. En we hebben het mooiste partijpand van Nederland', zijn voorbeelden die Jan Marijnissen noemt. Tel daarbij de al geruime tijd uiterst gunstige peilingen en het zal geen verrassing zijn dat de SP de volgende stap wil zetten: die naar regeringsdeelname.

Menig congresganger laat daarover geen twijfel bestaan. 'Het moet nu echt', zegt Linda Haex van de SP in Weert: 'We moeten ons na veertig jaar niet meer aan de kant laten schuiven als het gaat om regeringsdeelname. Ik zou zeggen: na 12 september een voet tussen de deur en gáán!' Bregje

van Lieshout uit Cuijk: 'In mijn woonplaats zeggen zelfs tegenstanders van de SP dat het tijd is voor een kabinet met Roemer.' En Eric van den Broek uit Boxtel: 'Zolang je aan de mensen kunt uitleggen waaróm je bepaalde compromissen hebt gesloten en zolang je als partij herkenbaar blijft, zeg ik ja tegen regeringsdeelname.'

Hoe groot ook de eensgezindheid over die nieuwe stap, de partij blijft met beide benen op de grond staan en wenst niet te vergeten waar ze vandaan is gekomen. Vandaar dat twee trouwe SP'ers die sinds tientallen jaren wezenlijk meebouwen aan datgene wat de partij nu is, tijdens het Congres in de spotlights komen te staan. SP-Tweede Kamerlid Jan de Wit ontvangt een Gouden Tomaat voor zijn jarenlange trouwe inzet voor de partij. Hij begon in de jaren zeventig met het opzetten van de SP in Zuid-Limburg en volgens Emile Roemer, die hem de onderscheiding opspelde, 'kennen alle bankiers hem nu als voorzitter van de parlementaire commissie die de financiële crisis onderzocht'. Ook is er een Gouden Tomaat voor SP-raadslid Tonnie Wouters, sinds jaar en dag actief in Schijndel en de vrouw van de in oktober 2010 overleden Ger Wouters, eveneens een pionier uit de begintijd. Ger ontving twee jaar geleden op zijn ziekbed een Gouden

Tomaat. Aan het centrale congresstuk '1 voor allen', dat gaat over de koers van de partij in de toekomst, is door alle lokale afdelingen de afgelopen maanden gewerkt, geschaafd en bijgespijkerd. De puntjes op de i worden vandaag in Breda gezet, door middel van moties, amendementen en wijzigingsvoorstellen van de kant van de afdelingen. De hamvraag in het stuk, regeeringsdeelname, vindt breed draagvlak. De weg daarnaartoe wordt bekrachtigd met een speciale congres-resolutie.

In de pauze schrijft Tweede Kamerlid Ronald van Raak zich een breuk: minstens twintig meter lang is de rij van mensen die zijn nieuwste boek 'Op zoek naar vrijheid' hebben gekocht en dat graag willen laten voorzien van een krabbel van de filosoof-politicus. Later op de middag meldt de SP-shop: 'Uitverkocht!' Kamer-oudgedienden als Remi Poppe, Anja Meulenbelt en Fenna Vergeer schudden honderden handen. En wie hebben we daar? Krista van Velzen! Twee jaar lang leek ze van de aardbodem verdwenen; nu geeft het voormalig Kamerlid opheldering. 'Eerst ging ik op de fiets op en neer naar Tibet. Nu werk ik bij een hospice voor mensen die in hun laatste levensfase verkeren én zet ik me in voor een stichting die ex-gedetineerden begeleidt.'

's Middags wordt duidelijk dat in de vorm van '1 voor allen' in de partij de klokken gelijk kunnen worden gezet. Ook hebben de leden het nieuwe partijbestuur gekozen: Rosita van Gijlswijk, Hans van Leeuwen, Renske Leijten, Vincent Mulder, Ronald van Raak, Manja Smits, Paul Ulenbelt, Michiel Brouwer en Arjan Vliegthart. Jan Marijnissen en Hans van Heijningen blijven respectievelijk partijvoorzitter en algemeen secretaris. Een domper op de goede sfeer is het bericht dat Jan Marijnissen het congres wegens gezondheidsklachten heeft moeten verlaten en naar het ziekenhuis is gegaan voor controle. Hij is daar gedotterd maar kan alsnog met zijn familie de toespraak van Emile op televisie volgen.

Dan is het moment aangebroken voor Emile Roemer, de beoogd lijsttrekker voor 12 september. De SP-voorman wordt op humoristische wijze aangekondigd door cabaretier Guido Weijers, afkomstig uit Roemers woonplaats Boxmeer. Weijers zegt Roemer te zien als een vaderfiguur: 'Als kind was ik het zeker niet altijd met m'n vader eens, maar toch wist ik dat ie het beste met me voor had.' Weijers leidt vervolgens de stemming over het lijsttrekkerschap en doet zelf nog een ludieke poging als tegenkan-

foto Matthias van Hunnik

PAUL MARRES (65) notaris uit Brielle, 8 jaar lid en voor het eerst bij een SP-congres.

'In de afdeling hebben we uitgebreid gediscussieerd over de congresstukken. Soms was ik het niet eens met de meerderheid en heb ik dus anders gestemd.'

'Ik ben niet echt een flyeraar, maar al mijn vrienden en kennissen weten dat ik voor de SP ben en daar discussiëren we vaak over. Ik schrijf ook artikelen voor Notariaat Magazine en citeer dan graag Jan Marijnissen.'

foto Liesbeth Hoogeboom

TIM SENDEN (22) student scheikunde in Utrecht, voor de vierde keer vrijwilliger bij een SP-congres.

'Ik heb afgevaardigden ontvangen, stemmen geteld en strandballen naar het publiek gegooid. Het is leuk om er voor iedereen een mooie dag van te maken, en de toespraak van Emile was erg inspirerend.'

'De SP moet de verkiezingen winnen zodat de studiefinanciering blijft en het collegegeld niet stijgt. Ik heb al studenten gesproken die door de kabinetsplannen afzien van een master, terwijl je mensen die kans niet moet ontnemen.'

didaat. De uitslag is bekend. Emile Roemer stelt vervolgens helder wat de keuze is op 12 september: 'Maken we het liberaler of socialer?' Evenals het boek van Ronald van Raak snijdt ook Roemer het thema vrijheid aan: 'Vrijheid is niet zo min mogelijk bemoeienis met anderen, maar juist wel je met elkaar bemoeien', aldus Roemer. Je bent immers alleen echt vrij als je werk hebt, een opleiding hebt en toegang tot zorg. 'Vrijheid moet ingebed zijn in gelijkwaardigheid, menselijke waardigheid en solidariteit, anders is het een losgeslagen begrip.' Hij en de SP zijn klaar voor regeeringsdeelname, maar niet tegen elke prijs. 'Ik zet geen handtekening onder een regeerakkoord dat inkomensverschillen groter laat worden', aldus Roemer. Wordt de marktwerking in de publieke sector en de zorg niet aangepakt? Geen handtekening van Roemer. Geen bestrijding van armoede onder kinderen? Geen handtekening. Wel tekent de SP-leider voor iets anders: 'Ik ga ervoor om de SP voor het eerst in haar bestaan in de regering van Nederland te brengen.'

Het laatste woord is aan Bob Fosko, die voor een swingend slotakkoord zorgt met het lied '1 voor allen' en natuurlijk 'Een mens is meer'. Een treffend einde van een begin.

tekst Jola van Dijk en Rob Janssen

foto Liesbeth Hoogeboom

RIA RADEMAKER (35) uit Groningen, bezocht alle SP-congressen sinds ze lid werd in 2002.

'De speech van onze lijsttrekker was echt vet goed. Hij heeft onze standpunten over vrijheid en Europa heel duidelijk verwoord en de kiezer een simpele keuze gegeven: wil je het liberaler, of socialer?'

'Steeds meer mensen steunen ons, nu alleen nog zorgen dat ze gaan stemmen. Ik had al zin in de campagne, maar na vandaag helemaal! Ik word altijd zo blij van het zingen en dansen van Een mens is meer.'

foto Matthias van Hunnik

BOB VAN VLIET (28) sprak het SP-congres als afgevaardigde toe namens de afdeling Delft.

'Het is heel belangrijk dat we ons hier met zijn allen in openheid hebben voorbereid op regeringsdeelname. Door die discussie heb ik er alle vertrouwen in dat Emile Roemer goed en kritisch met de onderhandelingen om zal gaan.'

'Ik draag altijd een SP-speldje op mijn jasje, ook tijdens mijn werk op de universiteit. Zodra iemand daarop reageert, weet ik dat diegene te overtuigen is.'

foto André Muller

JAMILA YAHYAOUI (30) uit Amsterdam, ziet dit congres als het begin van een nieuwe tijd voor de SP.

'Vandaag zijn de deuren opengezet naar regeringsdeelname. We hebben niet alleen de goede peilingen gevierd, maar door dit congres ben ik me er ook weer echt van bewust waarom ik lid ben van de SP. Er gaat nog zo veel niet goed in Nederland.'

'In de gemeenschappelijke tuin van onze flat wil ik voor mijn tweehonderd burens een informatiebijeenkomst organiseren. Op een zomerse zwoeve avond heerlijk met hen discussiëren over de toekomst van ons land.'

2

3

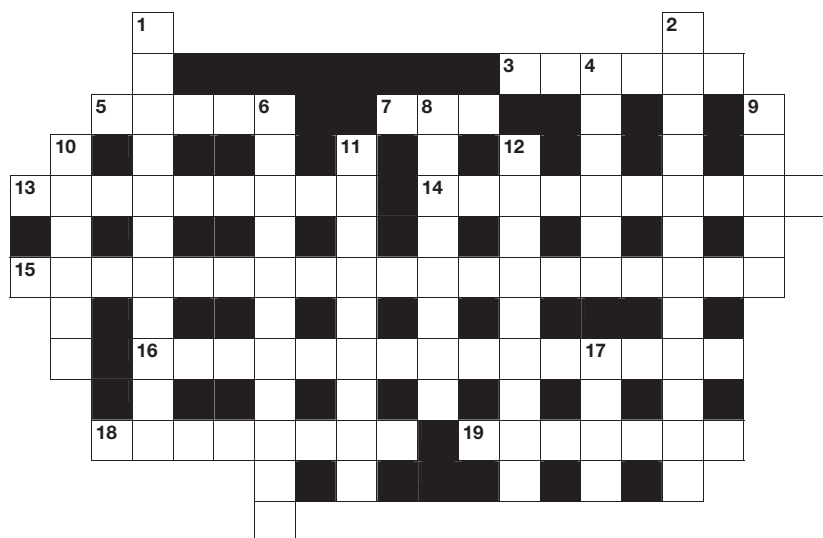

4

- 1: Guido Weijers: 'Kiezen jullie mij of Emile?'
- 2: Stemmen voor het Partijbestuur.
- 3: Concentratie tijdens het stemmen.
- 4: Renske Leijten en Emile Roemer nemen er een op een mooie campagne.

foto's 1,3,4 Suzanne van de Kerk
foto 2: Niels Jongerius

CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 3 Muurschildering is nog vers. (6)
- 5 Test uw smaakvermogen! (5)
- 7 Zeggen koeien tegen megastallen. (3)
- 13 Banktegoed van een voetbalclub. (9)
- 14 Dringend behoeftig aan een boterham. (10 en 5,5)
- 15 Heel de voormalige Unie rollebollend in de slaapkamer. (8,11)
- 16 Bij koud weer zit de koning op zwart zaad. (5,3,2,5)
- 18 Filosofen doen aan slim hardlopen. (8 en 3,5)
- 19 Berisping voor sexuele escapade. (7)

Verticaal

- 1 Munt kan milieuvriendelijk verbrand worden. (11 en 4,7)
- 2 Nam een politieke chihuahua op de korrel. (12 en 6,6)
- 4 Bijbelboek loopt leeg. (6)
- 6 Ook op de PC zit er ordening in de verkeersopstopping. (11)
- 8 Er gaat geen dame mee op ruimtevluucht. Noch een heer. (8)
- 9 Ook gemeenten kampen met afslankproblemen. (5)
- 10 De omvang van de herrie. (6)
- 11 Problematische arbeidsplaatsen in het ziekenhuis. (9)
- 12 Klant voor delfstof. (9 en 5,4)
- 17 Bevallige twijg. (4)

SYNONIEMENSLANG

DIAGRAM MET OMSCHRIJVINGEN

De bedoeling is om de drie woorden, beginnend op 1 (horizontaal), dan 4 (verticaal) en 13 (hor.), die tezamen een politiek begrip vormen, in te vullen in het diagram. De Zoektermen verwijzen naar specifieke letters in hun synoniemen, die u moet zien te achterhalen, en vervolgens in het diagram invullen om de oplossing te herleiden.

Voorbeeldoplossing van (1): Woonruimte (4 van 5) = kamEr.

U vult de 4 de van de 5 letters (de 'E') in op positie 1 in het diagram.

Veel puzzelplezier!

		4												
		5												
		6												
	1	2	3											
		7												
		8												
		9												
		10												
13	14	11	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24		
		12												

ZOEKTERMEN

1 Woonruimte (4 van 5)	13 Voorbij (1 van 4)
2 Draad (4 van 5)	14 Nooit (1 van 6)
3 Besef (3 van 5)	15 Dezelfde (2 van 3)
4 Schandpaal (1 van 4)	16 Buit (2 van 5)
5 Eigenaar (2 van 4)	17 Bezoeker (3 van 4)
6 Wonder (1 van 7)	18 Afstammeling (4 van 4)
7 Goudstaaf (4 van 4)	19 Bibberen (2 van 5)
8 Onevenwichtig (3 van 6)	20 Aroma (3 van 4)
9 Klap (4 van 4)	21 Knak (2 van 4)
10 Steen (2 van 3)	22 Rover (2 van 4)
11 Advies (4 van 4)	23 Onverbloemd (1 van 5)
12 Denkbeeld (3 van 4)	24 Epidemie (5 van 5)

OPLOSSINGEN MEI

CRYPTOGRAM

Horizontaal

4) Oliespuit 9) Popgroep 10) Pieken 11) Tweeverdieners 12) Rad 13) Begeesterd 14) Kunstbeen 16) Icoon 18) Rug 20) KKK 21) Drop.

Verticaal

1) Slagveld 2) Een open boek 3) Dieptemeter 5) Papadagen 6) Bouwgrond 7) Rekentuig 8) Verstrooid 15) Tik 17) Noor 19) UI.

TRIANGEL

1) AntonPieck 2) LeonardoDaVinci 3) BenoitMandelbrot (fractal) 4) MauritsCornelisEscher

De winnaar van de puzzelpagina van mei is Tammo J. Hak uit Woldendorp. Stuur uw oplossing vóór 3 juli 2012 naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl
Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

PRIKBORD@SP.NL

REGEREN OVER LINKS

In plaats van mee te doen met rechtse partijen zouden SP, PvdA en GroenLinks in samenwerking met de vakbeweging en de nieuwe Occupy-bewegingen een echte anti-kapitalistische regering moeten vormen. Iedere regering die niet werkelijk – en niet alleen in naam – steunt op de wensen van het grootste deel van het volk, zal de gevangene van de ondernemers zijn. Een dergelijke 'linkse regering' zal hoogstens wat kruimeltjes van de macht van de ondernemers kunnen afsnoepen, maar het lot van de jongeren, de arbeiders in bedrijven en andere werkenden niet of nauwelijks verbeteren. Alleen een regering van de linkse partijen, die beschermd wordt met brede buitenparlementaire actie van het onderdrukte volk, zal de macht van de banken kunnen breken en een eind kunnen maken aan de afbraak van het levenspeil van de volksmassa's. Nieuwe initiatieven en samenwerkingsverbanden zijn nodig.

Maurice Ferares, Amsterdam

OUDSTE LID?

Regien Bosman, het oudste lid van de SP Deventer en mogelijk het oudste lid van de SP, werd op 22 mei 97 jaar. Reden voor fractievoorzitter Kitty om haar in de bloemetjes te zetten. Emile Roemer had zelf willen komen om haar te feliciteren, maar door de drukte in de Tweede Kamer en rond de komende verkiezingen ontbrak daarvoor de tijd

dus heeft hij haar telefonisch gefeliciteerd. 'Maar als ze 100 wordt ben ik er zeker.' De bijzonder fitte, sigaren rokende mevrouw Bosman vierde haar verjaardag in haar eigen tuin, met koffie en gebak en een pittige politieke discussie.

Ilya Jongeneel, Deventer

BEZUINIGINGS-AKKOORD

Meer btw, minder koopkracht. Minder mensen zullen dus meer moeten uitgeven. De wereld op zijn kop. Straks gaat de handel nog uit economisch eigenbelang links stemmen.

Henry van Beek, Metslawier

Wel Tribunelezer, geen SP-lid?

Dat kan natuurlijk, maar hoeft niet! Als SP-lid ontvangt u de Tribune elf keer per jaar thuis voor maar 5 euro per kwartaal. U steunt dan ook de SP en kunt meebeslissen. Sluit u zich aan bij onze strijd voor een sociaal Nederland? Vul dan meteen de bon hiernaast in en stuur 'm op.

Emile Roemer

JA, ik word lid van de SP. Ik magtig de SP om per kwartaal onderstaand bedrag af te schrijven van mijn rekening. Ik ontvang een welkomstgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus.

kwartaalbijdrage € 5,- (minimum) € 7,50 € 10,- € 12,50 € 15,- anders €

naam	voornam	voorletters	m/v
adres	plaats	geboortedatum	rekeningnummer
postcode	telefoon	e-mail	handtekening
datum	☐ Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.		

Tribune juni 2012

Stuur deze bon naar:
SP, Antwoordnummer 30542, 3030 WB Rotterdam
U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoonijf of een e-mail aan de SP: (010) 243 55 40, administratie@sp.nl

THEO DE BUURTCONCIERGE

